

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਅਪ੍ਰੈਲ 26, 1985

April 26, 1985

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਰਪਣ

ਸਪਤਾਹਿਕ

Second Class Mail
Reg. No. 5991

(ਆਨ.) ਚੀਫ ਐਡੀਟਰ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

Sunset Printing Ltd.

Business Cards • Envelopes • Letterheads • Numbering
Flyers • NCR Forms • Crash Imprints • Work Orders

4277 Fraser Street
Vancouver, B.C.
V5V 4G1

Telephone: (604) 874-2023

ਸਨਸੈਟ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ — ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ
ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਛਪਾਈ ਲਈ ਇਕੋ ਨਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ।

Weekending APRIL 26, 1985

Vol. 4 No. 16

P.O. BOX 67344 STN. O
Vancouver, B.C. V5W 3T1

Editor-in-chief(Hon.): DARSHAN GILL

Phone (604)321-6360

ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਖਤਮ - ਮੋਰਚਾ ਮੁਲਤਵੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਹਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ

**ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੱਖ ਵੱਖ
ਐਲਾਨ — ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਆਗਤ
ਖਤਮ**

ਹੋਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਛੇਤੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸੁਲਾਹ-ਸਵਾਈ ਦਾ ਕਦਮ ਭਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਏ ਜਾਣ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਬੀ. ਚਵਾਨ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਿਟਿੰਗ ਜੱਜ ਕਰੇਗਾ। ਜੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਹੱਤਿਆ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਜਥੇਬੰਦ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ।

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦੋਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁਝ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਖਤਰਾ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਅਖੰਡ ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤਤਪਰ ਹਨ।

ਹੋਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਚਵਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ੇ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਤਾਜ਼ੇ ਜਾਇਜ਼ੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਹੋਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕੋਬਨਿਟ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਸਦਨ 'ਚ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ 13 ਅਪਰੈਲ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਗਲੇ ਐਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਐਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਬੰਧੀ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਚਵਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ “ਚੰਗਾ ਕਦਮ” ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਖਾਕੀ ਮੰਗਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ. ਅਨੁਸਾਰ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੈ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵੀ ਛੇਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਤ ਲਾਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ. ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਰਫ਼ਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ. ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਮੁਖ ਜਥੇਦਾਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਬੀ. ਚਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮੰਗਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ “ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ” ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ‘ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ’ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਤੇ ਹਮਲਾ

ਮਿਸੀਸਾਗਾ: 13 ਅਪਰੈਲ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਦਰ-ਰੋਜ਼ਾ ‘ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ’ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਉੱਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਕਾਫੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਕੰਵਲ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਗ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਬਚਾਅ ਹੋ ਗਿਆ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ‘ਐਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ’ ਜੂਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ‘ਐਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ’ ਇਸੇ ਲਈ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨਵਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।

ਵਿਸਾਖੀ ਸਮੇਂ ਜਥਰਦਸਤ ਗਤਬਤ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਨਮਾਨ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਤੇ ਫੌਜੀ ਐਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਸਨਮਾਨਾਂ ਦੀ ਰਸਮ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਤਾਂ ਭੀੜ ਵਿਚੋਂ ਸੋ ਡੇਢ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹੱਲਾਗੁਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਜਾ ਚੜ੍ਹੇ। ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗਤਬਤ ਫੈਲ ਗਈ ਅਤੇ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਉੱਠ ਤੁਰੇ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੀ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਸਮੇਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਦਫਾ 144 ਲਾਗੂ

ਵਿਸਾਖੀ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਲਾ ਮੇਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਦਫਾ 144 ਲਾਗੂ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ, ਜਲੂਸ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਪੰਜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ।

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 3 ਤੇ)

ਸੱਟਾਂ ਗੰਭੀਰ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਰਾਤ ਦੇ ਡੇਢ ਵਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕੰਵਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਇਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ ਉਹ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਹਮਲਾਵਰ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹਾਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਕੀ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਉਸੇ ਰਾਤ ਦੇ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਛਗਿਛ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ
ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਟੋਰ

ਰੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿਮਿਟਿਡ

ਟੌਪ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤਾਂ

2607 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.

Ph. 874-9525

PAUL TOOR

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ

ਸਾਥੋਂ ਖਰੀਦੋ

● ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ

● ਬੈਡ ਰੂਮ ਅਤੇ

● ਡਾਇਨਿੰਗ ਰੂਮ

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ

ਕਰਮਜੀਤ ਮਾਹਿਲ

ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਬਰਾੜ

ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ — 'ਸਨ' ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ ਦੀਆਂ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਕਰਮਜੀਤ ਮਾਹਿਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਬਰਾੜ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਕਾਰ ਵਿਚ ਗੈਸ ਛੱਡ ਕੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਬਨ ਮਾਨੋਆਕਸਾਈਡ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਰਮਜੀਤ ਮਾਹਿਲ ਦੀ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਬਰਾੜ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ ਪਾਰਕ ਵਿਚੋਂ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਲੱਭੀਆਂ ਅਖਬਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨੇ ਮੌਤਾਂ ਉਤੇ ਕੋਈ ਕੁਮੈਂਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਕਾਰੋਨਰ ਦੀ ਪੁਣਛਾਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਰਮਜੀਤ ਮਾਹਿਲ ਦੇ ਕਜ਼ਨ ਵਕੀਲ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੇ ਵੀ ਗੈਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਐਤਵਾਰ ਲੈਂਗਲੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਬਰਾੜ 'ਹੋਅਰ ਡਰੈਸਰ' ਦਾ ਕੌਰਸ ਸੈਂਟਰੇਸ ਸਕੂਲ ਆਫ ਹੋਅਰ ਡਰੈਸਿੰਗ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਦਮਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਦਾਹ ਸਸਕਾਰ ਹੋਇਆ।

ਬੈਚਰ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੇ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਭਾਰਤ ਆਏ ਸਨ, ਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁਕੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕਾਫੀ ਵਿਗੜੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਹੱਲਾਬੋਲੀ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਜ਼ਾਰਤੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਗਲਬਾਤ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੈਚਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਅਹਿਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੈਚਰ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਗਲਬਾਤ ਦੇ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ।

ਸੁਸ਼ਮਾਂ

ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਸਿਮਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਦਿਵਸਪਾਤ — ਚੋਨਲ 17 ਉਤੇ

ਸ਼ਾਮ 6:00 ਤੋਂ 9:00 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਮਨੋਰੰਜਨ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਾਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਨਵੀਂ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ,

ਲੋਕਲ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਦਿਵਸਪਾਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ

ਕੈਲਗਰੀ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ

ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ

ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸ: ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਚ ਕੈਲਗਰੀ ਵਲੋਂ ਬੜੇ ਜੋਸ਼ੇ ਖਰੋਸ਼ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਚ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਥਾਨਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਟਿਵ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਭੀ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਕਾਂਗੀ, ਗਰੁਪ ਸੋਂਗ, ਨਾਚ ਭੰਗੜਾ, ਗੀਤ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਕਰੀਰਾਂ ਵਿਚ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪ ਵਨਗੀਆਂ ਸਨ। ਸਥਾਨਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਐਡੀਟਰ ਖਲਕ, ਸ: ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਚਮਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਮਾਹਲ, ਅਤੇ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਟਿਵ ਸ: ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਐਡ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਜ ਦੀ ਰੰਗ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਭੰਗੜਾ ਵੇਖਣ ਯੋਗ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੈਲਗਰੀ ਵਲੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਹਫਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਤੇ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਟੋਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਦ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕੈਲਗਰੀ ਪੁੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਜਨਮ ਦਿਨ

ਕੈਲਗਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦੋਨਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਬੜਾ ਜੋਸ਼ ਹੈ।

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ

ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਖੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਕਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਬੜੇ ਸਰਗਰਮ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਬੱਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਲਗਰੀ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਲੂਸ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮਿੰਟ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ - ਭਵਖੰਡਨ 324-4381

ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸਮਾਂ : 28 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਐਤਵਾਰ) ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਦੋ ਵਜੇ।

ਸਥਾਨ : ਯੇਲ ਯੂਨੀਅਨ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ (34620 Old Yale Rd.) ਐਬਟਸਫੋਰਡ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਡਰਾਮੇ, ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ, ਅਤੇ ਭੰਗੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਫੋਨ ਕਰੋ : 430-6055

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਚ ਹਰਬਿੰਦਰ ਗਿੱਲ — 859-0998

ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜੋਗਿੰਦਰ ਔਲਖ — 826-4888

ਕੈਲਗਰੀ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ (1985- 86) ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ

ਕੈਲਗਰੀ — ਐਤਵਾਰ 24 ਮਾਰਚ 1985 ਬੇਡਰ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਅਤੇ ਐਡਵਾਇਜ਼ਰੀ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਸਟਰ ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਨਵੀਨਰ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਅੱਜ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ ਚੁੜੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸੁਣਾਈ ਜਿਸਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ —

ਸ: ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ	ਪ੍ਰਧਾਨ
ਸ: ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ	ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਸ: ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ	ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਸ: ਨਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ	ਸਕੱਤਰ
ਸ: ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਲੇਲੂ	ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ
ਸ: ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ	ਪਬ: ਰੀਲੇਸ਼ਨ ਸਕੱਤਰ
ਸ: ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ	ਖਜ਼ਾਨਚੀ
ਸ: ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ	ਮੀਤ ਖਜ਼ਾਨਚੀ
ਸ: ਅਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ	ਮੈਂਬਰ

ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ (1985-86)

ਸ: ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਨਵੀਨਰ (ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ)
ਸ: ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ)
ਸ: ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ (ਸਾਬਕਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ)
ਸ: ਹਰਨੋਕ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ)
ਸ: ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ

ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਅਤੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀਵਿਚ ਲਿਖਤੀ ਪੁਣ ਲਿਆ ਗਿਆ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਫੁਟ

ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਖੇ ਬਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬਚਰਵਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਮਤ ਭੇਦ ਨੇ ਬਣਿਆ ਬਣਾਇਆ ਖੇਲ ਵਿਗਾੜ ਦਿਤਾ। ਦੁਪਹਿਰ 12 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਉਥੇ ਬਿਰਧ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਭੀੜ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਚਿੱਟੇ ਕਾਲੇ ਦਸਤਾਰੇ ਸਜਾਈ ਬਚਰਵਾਂ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੋਲਾ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਰੋਟਕਾਂ ਫਿਕੀਆਂ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਨਵਾਂ ਕਿਰਦਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ
ਉਹ ਕਿਥੇ ਹੈ ?
ਉਹੋ ਲਾਲਚ, ਉਹੋ ਸੁਆਰਥ,
ਉਹੋ ਹੰਕਾਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਐਡ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ

ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਡਾਲਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।

FORTUNE TELLER

MRS. BELINDA with her God Gifted Powers will advise and help you in all problems of life, luck, business, marriage, love, health, etc. She speaks French, English and Italian. MIND, PALM and TAROT CARD READING. Why suffer through life's miseries? She guarantees to help you and your loved ones. One visit will benefit you. Call Today for a better tomorrow. All reading private & confidential.

[604] 876-4202

VANCOUVER, B.C.

FOGG MOTORS

60 - 10th Street, New Westminster

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਪਿੱਕ ਅਪ ਤੇ ਵੈਨਾਂ ਬੜੀ ਸਸਤੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਚੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਪਿੱਕ ਅਪ(ਨਵੀਆਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ) ਖ਼ਰੀਦਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ

ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਲਜਮੈਨ ਨੂੰ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। GMC Chrysler ਜਾਂ Ford ਦੀ ਕਾਰ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਵਧਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਤੇ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਹਰ ਐਤਵਾਰ 11 ਵਜੇ

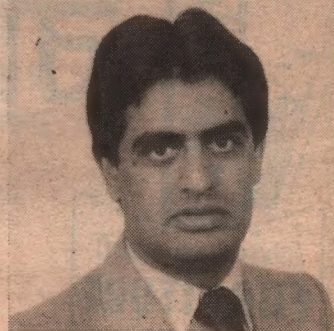
ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ

4 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ

Sukhjinder Bath (Sukhi)

Bus: 522-2821 Res: 594-7712

ਕਾਂਗਰਸ(ਇੰ) ਦੇ ਦੋ ਗੁੱਟਾਂ 'ਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਝੜਪ : 12 ਜ਼ਖਮੀ - ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕ ਨੇ ਹਵਾ 'ਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲਾ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਵਿਚ ਮਤਭੇਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੋ ਗੁੱਟਾਂ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਝੜਪ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ 12 ਬੰਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਝੜਪ ਸਰਕਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਸਰਬ ਹਿੰਸਾ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾਕਟਰ ਹਰਿਦਰ ਕੁਮਾਰੀ ਬਾਜਪਾਈ ਦੇ ਸਵਾਗਤੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ। ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਲਾਠੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾ ਦੇ ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਟੇਨਗਨ ਤੋਂ ਹਵਾ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ।

ਝੜਪ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਜ਼ਿਲਾ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਲਾ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਯੂਥ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਝੜਪ ਹੋ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਲਾ ਦੇ ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕ ਨੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਾਜਪਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਸਰਕਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਸਵੇਰ ਦਾ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਤੁਰਤ ਫਾਹਰ ਆਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ।

(ਪੰਨਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

'ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ' ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਕੈਂਪ

ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅਨੁਸਾਰ 'ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ' ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਪੁਲੀਸ ਕੈਂਪ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਿਚ ਜਲਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖਤ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਕਰਨਾਟਕ, ਸਿੱਕਮ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਕਾਂਗਰਸ (ਇੰ) ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਰਿਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਾਜਪਾਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿਚ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਹੀ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੈਰੀਕੇਡ ਲਗਾ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਾਗ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਕੋਲ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਨਾਂ ਸੰਭਾਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਵੀ ਐਡਰੈਸ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦਰਖਾਤ

ਦਲ ਵਲੋਂ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ

ਮੀਟਿੰਗ — ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਮੇਤ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ 'ਫਿਰਕੂ' ਬਿਆਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਇਹ ਬਿਆਨ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਲਗੀ'। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮਾਜ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅੰਦਰ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੁਣਡਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿਤੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਦਰਬਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਤ ਰਿਹਾਈ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ 42 ਗੈਰ-ਮੁਖੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਧ ਵਧ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੰਤ-ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਸ ਮਤੇ 'ਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਯੂਨੀਟ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਤਹਾਜ਼ੁਗੀ ਭਾਵ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮਨ ਪੰਸਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੌਮ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਫੁਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਦੁਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਮਿਟਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਥਿਕ ਉਦਮਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਕਟ ਦਾ ਹੱਲ ਮਿਲਵਾਨ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣਾ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ "ਉਹ ਏਕਤਾ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਦਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਿਆਂ ਉਤਰਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਕਾਰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇ।"

ਮੇਰੇ ਢੱਟਾਂ 'ਤੇ ਮਲਹਮ ਲਾਣੀ ਕਿਥੋਂ ਦਰਦੀ ਹਥਾਂ ਨੇ,

ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਏਕਤਾ ਲਈ ਜ਼ਿਲਾ ਹੇਡਕੁਆਟਰਾਂ 'ਤੇ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪਹਿਲੀ ਰੈਲੀ 15 ਅਤੇ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਥੇ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਰੈਲੀ 'ਚ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਮਨ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਏਕਤਾ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਣਗੇ।

ਇਕ ਹੋਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਾਈ ਦਾ ਰਾਹ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਲ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਵੇਗਾ। ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਗਰਮ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਮਾਹੌਲ ਤਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਐਕਸ਼ਨ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਅਜੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੇਲ ਦੇ ਡੱਬੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੇਤਰੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਤੈਅ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਨ ਡੇਮ ਦੇ ਡੇਢੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਫ਼ੌਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੀ ਫਜ਼ਲ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ, ਹਿਲਾਲ ਉਸਮਾਨੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ. ਐਸ. ਹੰਸਪਾਲ, ਡਾ. ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲੁੰਬਾ, ਡਾ. ਐਮ. ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ, ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ. ਐਸ. ਮਿਠਾ (ਅਕਾਲੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ), ਅਚਾਰੀਆ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਐਡੀਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂਲ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਐਸ. ਦੁੱਗਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਐਸ. ਐਸ. ਜੌਹਲ, ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀਕਰਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਟੀਆ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਟੇਂਕਰ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਆਰ. ਪੀ. ਬਾਬਾ, ਸਾਬਕਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ਼੍ਰੀ ਯਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਯਾਰ ਦੇ ਘਰ ਬੈਠਾ ਅਜ ਅੰਗਿਆਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ

ਕਿਸਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਖ਼ਰੀਦਣੀ ਹੋਵੇ
To Buy Any Car From Any Dealer
Contact

Surjit S. Bains

Ph. 324-1527

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਡ ਮਕੈਨਿਕ ਹਨ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 15 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ

ਜੀ. ਐਮ. ਸੀ. ਫੋਰਡ, ਕ੍ਰਾਈਸਲਰ, ਅਮੇਰਿਕਨ ਮੋਟਰਜ਼ ਜਾਂ ਬਏਬੀ ਕਾਰਾਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ, ਪਿਕਅੱਪ ਖ਼ਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ

ਫੋਨ ਕਰੋ : 324-1527

ਖ਼ਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ANKAR'S FARMS LTD. BLUE BERRY FARM & NURSERY

Blue Crop Plants Available
Order 1000 or Over

3"x5" - routed cuttings 60¢ each

6"x12" - 1 Yr. field ready \$1.00

12"x18" - 2 Yrs. old \$1.50

18"x24" - 3 Yrs old \$2.00

For further information Call :

KARAM SINGH

Ph. (604)941-8404 or

465-8440

DOSANJH & PIRANI

#202 - 5887 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3W5

Lawyers

PHONE: 327-6381

* ਪਰਸਨਲ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਕੇਸ

* ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ਰੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ

* ਵਿਉਪਾਰਕ ਮਸਲੇ

* ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਤਲਾਕ

* ਫੌਜਦਾਰੀ ਤੇ ਸਿਵਲ

* ਤਰਟ ਟਰਾਇਲ

ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Advertising: BHAV KHANDAN SINGH

Circulation: SATINDER SIDHU

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ: ਲੋੜ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਹੈ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਝਿਕੀ ਵਿਚ ਫਸਾ ਦਿਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਅਸਮਰਥ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮਾਜਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਾਲਤ ਇਸ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕੌਮੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਸੁਧਰ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਫੇ ਮਹੀਨੇ ਲਗਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਨੇ ਏਨਾ ਰੋਹ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਭਰਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਦੇ ਗਰਮ ਗਰਮ ਨਾਅਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵੀ ਬਾਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੇਚੀਦਾ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਫਿਰਕੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਜੋ ਫਿਰਕਿਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਚੀ ਉਠਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਲਝਣ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਅਸਾਂ ਪੇਗ਼ਾਮ ਦੇਣਾ ਸੀ
ਕਿਸੇ ਸੁੱਚੀ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ,

ਅਜੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹੀ
ਵਰਤਦਾ ਪਿਆਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

ਸੰਖੇਪ ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਬਰਾਂ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦ

17 ਅਪ੍ਰੈਲ:

ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਚ ਅੱਜ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ 10 ਬੰਦੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਫੌਜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਰਾਚੀ ਵਿਚ 9 ਮਰੇ

17 ਅਪ੍ਰੈਲ:

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਫੌਜ ਵਿਚਕਾਰ ਟੱਕਰ ਵਿਚ 9 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬੱਸਾਂ ਸਾੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕਾਲਜ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿਚ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਭੜਕ ਪਏ।

ਭੰਡਾਰੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਮੁਕੰਮਲ

17 ਅਪ੍ਰੈਲ:

ਬੇਸ਼ੀ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਭੰਡਾਰੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬੇਸ਼ੀ ਦੌਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲੰਕਾ ਵਿਚ 30 ਮਰੇ

17 ਅਪ੍ਰੈਲ:

ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿਚ 30 ਵਿਅਕਤੀ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤਾਮਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੱਥ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਹੱਬਤਨਾਮੇ

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਗੰਭੀਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਰਚਾ ਹੈ

ਮਾਨਯੋਗ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ,

ਮੈਂ ਆਪਦਾ ਪਰਚਾ ਕੁਝ ਚਿਰ ਤੋਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ। ਆਪਦਾ ਪਰਚਾ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਰਚਾ ਹੈ। ਅਜੇਹੇ ਪਰਚੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਆਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਸੀ ਜੋ ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਤੰਗ-ਨਜ਼ਰ ਪਾਲਿਸੀ ਵਾਲੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਉਹ ਪਰਚੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਨ ਜੋਗਾ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਲੱਭ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਤੋਂ ਉਹ ਚਿੱਕੜ-ਭੰਡਾਰ ਹੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਉਹ ਪਰਚੇ ਲਿਆਉਂਦਿਆਂ ਵੀ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪਲੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਥੋਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ “ਪਿਤਾ ਜੀ। ਇਹੀ ਸਿੱਖੀ ਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤੁਸੀਂ ਭੀਰਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਅਖਬਾਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਘਟੀਆ ਨਿੱਜੀ ਭੰਡੀ-ਪਰਚਾਰ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ?” ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਅਰਦਾਸ ਉਠਦੀ ਹੈ, “ਵਾਹਿਗੁਰੂ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬੀਮਾਰ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਅਰੋਗਤਾ ਬਖਸ਼। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾ।” ਮੈਂ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਫਿਰ ਇਕ ਵਾਰ ਆਪ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਗੰਭੀਰ-ਪੱਧਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ, ਚਾਹੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਹੀ ਲੱਗੇ। ਸਬਰ ਦਾ ਫਲ ਮਿੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਦਾ ਪਾਠਕ
ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ

ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ।

ਮੈਂ ਆਪਦਾ ਧਿਆਨ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਐਡੀਟਰ ‘ਇਡੋ ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ 15 ਫਰਵਰੀ ਪਰਚੇ ਦੇ 15 ਸਵੇਂ ਸ਼ੀਸ਼ਕ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕੁਝ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਦੂਸਰੇ ਪੇਸ਼ਕਾਂ (ਅਖਬਾਰਾਂ) ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਹੋਅਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੇਰੀ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਤੌਰ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁੜਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ।

1. ਕੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਬਦਲਾ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਮਰਵਾ ਕੇ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਦਰਾ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ।
2. ਕੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਬਕਰਾ ਬਣੇ।
3. ਕੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਤਲਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਲੜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
4. ਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਰਹਿਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਊ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦੇ ਅਤੇ ਸਕੂਟਰ ਖਰੀਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ। ਕੀ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤੀਮਈ ਬਿਆਨ ਹਨ ਇਹ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਫੌਜ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਕੇ ਸੱਦਣ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਹਨੇ ਦਿਤਾ। (ਉਹ ਕਦੋਂ ਗਏ।)
5. ਕੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲ ਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਜਦ ਕਿ ਇਹੋ ਸਜਣ ਵੀ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਕੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।
6. ਇਹ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਇਹ ਅਤਿਵਾਦ ਨਹੀਂ?
7. ਹਿਟਲਰ ਅਤੇ ਮਸਲੈਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਸੀ ਅਤੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹਾਸਲ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਸਨ? ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਾਲਮ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ।
8. ਜੇ 250-300 ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਕੀ ਇਹ ਅਤਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੀ ਹੈ।
9. ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਵਕੂਫ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਲੜਾਈਆਂ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਲੜੀਆਂ ਨਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ - ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਲੋਹਗੜ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੇ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਨਾ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਨਾ ਕਿ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਸ ਜਗਾਹ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਬੇਅਦਬੀ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਉਥੇ ਬਹਿ ਕੇ ਲਲਕਾਰਨਾ ਜਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਜੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਬੇਵਕੂਫ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੋ ਗਲਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕ ਸਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਐਨੀ ਕੀਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਡੋਲਿਆ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਕੀ

ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੌਣ ਹੈ?

ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ,

“ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹੈ” ਅਤੇ “ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ” ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੜੀਵਾਰ ਛਪਾ ਕੇ ਆਪ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਲੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਬਹੁਮੁੱਲੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਸੱਚ ਐਨ ਨਿੱਤਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਰੂਪ, ਬੇਅਸੂਲ ਅਤੇ ਬੇ ਰਹਿਮ ਖਾਸਾ ਨਜ਼ਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਿੱਖ - ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਉਖੇੜਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਰਦਾ ਫਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲ ਵਰਗੇ ‘ਲੀਡਰ’ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਰਨਾਲ ਵਿਖੇ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਫਿਰ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਇਕ ਮਦਦ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਵੀ ਇਹ ਟੋਲੇ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਕੰਮ ਕਰੀ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਏਹੀ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕ ਸਾਹਮਣੇ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹੈ?

ਜੇ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਾਫ ਪਛਾਣ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਅਪੜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜੀ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਗੱਦੀਆਂ ਸਾਂਝੇ ਰੱਖਣਗੇ। ਦੋਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਧਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਆਪਦਾ ਪਾਠਕ
ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ
ਵੈਨਕੂਵਰ।

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲੜਾਈ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਲੜਨੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ? ਆਪ ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਹੈ ਬੜੇ ਸ਼ੌਕ ਨਾਲ ਦੇਵੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਬਕਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਲਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿਚ ਦਾਨ ਦਿੰਦੇ।

ਹੋਅਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹਰ ਉਸ ਬੰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਇਦਰਾ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਅਦਬੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਦਸੇ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ।

ਯੂਰਪ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਜੇ ਹੋਅਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਨਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਵੇਖਣ ਕਿ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੀਅਨ ਗੋਰੇ ਮਰੇ ਹਨ ਕੀ ਇਹ ਦੂਸਰੀ ਨਸਲ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ। ਹੋਅਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਿੱਖ ਜੋ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕਿ ਦਿਨ ਨੂੰ ਰਾਤ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦਿਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਉੱਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਦਿਤਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਲੜਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੌਜ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰੋ ਨਾ ਕਿ ਇਕਾ ਦੁਕਾ ਨਿਹੱਥੇ ਆਦਮੀਆਂ ਤੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਝਾ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ।

ਜੇ ਇਕ ਭੇਡ ਦੇ ਪਿਛੇ ਸਾਰੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਤੁਰ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਠੀਕ ਰਸਤੇ ਤੇ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਪਹਿਲੀ ਭੇਡ ਸਹੀ ਰਸਤੇ ਜਾਏ ਤਾਂ ਹੀ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਆਪਣੀ ਜਗਾਹ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਗੀਆਂ। ਲਾ ਲੋ ਮਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੈ ਜਾਓ ਸਚ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਵਾਂਗ। ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਏ ਸਨ। 1779 ਦਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰ ਹਨ ਜਾਦੂਗਰ ਨਹੀਂ। ਅਸਲਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ ਨਿਬੇੜੇ ਜਾਤ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਪੁਛਣੀ।

ਨੋਟ -- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ ਤੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਉਹ ਆਪ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੂਪਾਲ ਵਿਚ ਗੈਸ ਨਾਲ ਮਰੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕਾਲਿਆਂ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਦੇ ਛੱਤੀ ਬੱਸ ਡੁਬ ਗਈ ਜਿਥੇ ਇਨਸਾਨ ਆਪ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ ਉਥੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਪ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਇਹਨੂੰ ਸਮਝੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਦੇਰ ਹੈ ਹਨੇਰ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਰੱਬ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਹ ਹਰ ਥਾਂ ਜਿੱਤਣਗੇ ਹੀ।

ਇਕ ਪਾਠਕ

ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ ਝੂਠ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਾ

ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ,

ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਬਾਰਕਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੀ ਨੂੰ ਵੀ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਝੂਠ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਭਾਂਡਾ ਭੰਨਿਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਸ਼ੁੱਠ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਨੇ (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 17 ਤੇ)

Goyal Travels Inc.

4152 Fraser Street, Vancouver, B.C., Canada V5V 4E8

PH: (604) 872-7658 CABLE: GOYALTRAVE

B.C. Toll Free Number 112-800-663-9079

Alberta 1-800-663-9079

Cheapest Fares to India & Pakistan

THINKING OF TRAVEL?

WE CAN SAVE YOU

TIME—TROUBLE—MONEY

ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:

- Opposite Nehru Gardens, G.T. Road, Jullundur City Phone 77526
- Court Road, Moga, Distt. Faridkot Phone 2798
- Court Road, Jagraon, Distt. Ludhiana Phone 252

ਤਾਰਤ ਦਰਪਣ

ਦਲ ਵਲੋਂ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ — ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜੇਕਰ ਇਹ ਹੋਰ ਲੰਬਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ।"

ਮਦਰਾਸ ਤੋਂ ਛਪਦੇ "ਫਰੰਟ ਲਾਈਨ" ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨਾਲ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਅਨੇਕ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਚਲਦੇ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਇਸ ਵਚਨ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਹਾਂ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਇਕਤਰਫਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਕਾਲੀ ਇਹ ਕਹਿਣ: "ਚਲੇ ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਜੋਬ ਵਿਚ ਹੈ, ਹੁਣ ਦੂਜੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ।"

ਇਹ ਪੁੱਛ ਜਾਣ ਉਤੇ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਗਵਾਲ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵਲੋਂ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਰੰਗ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਕਿਰਨ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਪੁੰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਮਾ ਬਹੁਤ ਬੜਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਲੰਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ।" ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਹੱਸਲਾ ਕਰਕੇ ਅਗਾਂਹ ਵਲ ਕਦਮ ਪੁਟਦੇ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਚਲ ਰਹੇ ਅਤੇ 'ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।"

ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਬੀਤੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਧਾਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। "ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਹੀਂ ਹਟ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਲਈਏ ਤੇ ਕਹੀਏ ਕਿ ਇਹ ਹੈ ਸਾਡਾ ਉਕਾ-ਪੁਕਾ ਸਮਝੌਤਾ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲਸਾਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇਸ਼ਟਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਇਕ ਪੱਕੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਸੂਚੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਮੰਗਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।"

ਜਨ ਮਿਥਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਸ਼ਰੂ ਕੀਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਮੁਖਧਾਰਾ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਜਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੂਰ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। "ਅਸੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੀਆਂ।"

ਬਿਮਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਚਰਚਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਕਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਨੂੰ ਹਾਰ ਪਹਿਨਾਉਣ ਤੇ ਹੋਰ ਵਰਗਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਮੈਂਬਰਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਕੇ. ਕੇ. ਤਿਵਾੜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਮਲ ਨਾਥ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੁਰਿੰ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ 'ਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰਿੰ ਮੰਤਰੀ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਉਣ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਤਕ ਕੋਈ ਗਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦ ਤਕ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰਵਈਆ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੇ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੋਹ-ਭਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਮਝਦਿਆਂ ਸਪੀਕਰ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸੁਣ ਕੇ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਾਤਰ ਏਨਾ ਨੀਵਾਂ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜਦ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੀ ਚੁੱਪ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਚ ਗਰਮ ਗਰਮ ਬੋਲਾਂ ਦਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ। ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਇਕੱਠਾਂ 'ਚ ਗੁਰਾ ਪਹਿਨਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ-ਕਾਂਡ ਦਾ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।

ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੁਆਗਤ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਕੁਝ ਗਰਮ ਗਰਮ ਸ਼ਬਦ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚੋਂ ਕੱਟ ਦਿਤੇ।

ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਕੇ. ਕੇ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਮਸਲਾ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਮੁੜ ਸਿਰ ਉਠਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਲੋਕ ਇਕੱਠਾਂ 'ਚ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਖਤਰਾ ਦਸਿਆ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਯਾਦ ਸਮਝਿਆ ਸਾਂ	ਅਸਲੀਅਤਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚੀ
ਪਰ ਸੱਚ ਹੈ ਉਹ ਹੁਣ ਵੀ	ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਅਖਬਾਰ "ਆਬਜ਼ਰਵਰ" ਨਾਲ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਚੁਕੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਕਰਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਹੁਣ ਤਕ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। "ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿ ਕੀ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਚ ਕੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।"

ਇਹ ਪੁੱਛ ਜਾਣ ਉਤੇ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਅਕਾਲੀ ਦਲ) ਨੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੂਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਦੌਰਾਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿਛੋਂ ਹੋਏ ਹਿੰਸਕ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਣ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਨੇ ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਰੂਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵੀ ਉਤਰ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਮਾਸਕੋ ਵੱਲ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਪਿਰਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਹਾਦਸਾ : 28 ਮੌਤਾਂ, 34 ਫੱਟੜ

ਜੰਮੂ — ਇਥੋਂ 160 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਇਕ ਬੱਸ ਚਨਾਬ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਡਿਗਣ ਨਾਲ 28 ਬੰਦੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ 34 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਜੰਮੂ-ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਸੜਕ ਉਤੇ ਰਾਮਬਨ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰਿਆ ਪੁਲਸ ਅਨੁਸਾਰ 17 ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਇਕ ਹੇਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਇਥੇ ਲਿਆ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਮੰਤਰੀ ਹੇਮ ਲਤਾ ਵਖਲੂ, ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ੇਖ ਗੁਲਾਮ ਰਸੂਲ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਡਾ. ਆਈ. ਜੀ. ਐਸ. ਐਸ. ਵਜ਼ੀਰ ਖਬਰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਇਹ ਚਲਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਸ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਡਿਗੀ ਜਦੋਂ ਡਰਾਈਵਰ ਜੈਸਵਾਲ ਪੁਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿਛਾਂਹ ਵੱਲ ਮੋੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਜ਼ਖਮੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ - ਸੰਤ

ਰੋਪੜ — ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੌਂਗੋਵਾਲ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਨ ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰੈਲੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇਣ। ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭੱਠਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਵੀ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ, ਰੂਸ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਂਗ ਸੂਬਾਈ ਖੁਦ ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ।

ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਈ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਰੋਡੇ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਹਿੰਦੂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉਤੇ ਰੋਡੇ ਪਿੰਡ ਨੇ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰਪੰਚ ਸਰਬ ਸਿਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 7 ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਮਾਲੀ ਇਮਦਾਦ ਵੀ ਦਿਤੀ ਸੀ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਵਲੋਂ ਬੋਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗਵਾ ਚੁਕੀ ਹੈ।

ਕਾਨਵਰਸ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਪਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸ: ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਥੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਉਤੇ ਲੂਣ ਛਿੜਕਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 26.14 ਲੱਖ ਰੁ: ਵੰਡੇ

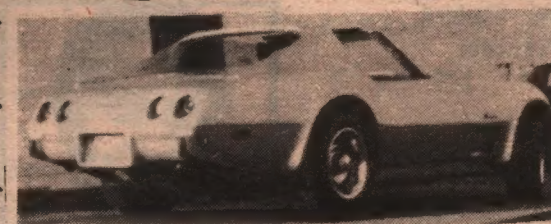
ਲੁਧਿਆਣਾ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 26.14 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੈਰਵੀ ਵਾਸਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ ਖਰੀਦਣੀ ਜਾਂ ਬਦਲਣੀ ਹੋਵੇ, ਸਪੋਰਟਸ ਕਾਰ, ਵੈਨ ਜਾਂ ਪਿਕਅੱਪ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੁਨ ਕਰੋ।
ਲਖਬੀਰ (ਲੱਕੀ) ਗੱਖੜ

ਸ਼ਿਵਰਲੈਟ, ਓਲਡਜ਼ ਮੋਬਾਈਲ, ਕੈਡਲਿਕ, ਸ਼ੈਵੀ ਟਰੱਕ
OFF: 859-5271 RES: 853-1928
Toll free: 530-0254 Financing is available (O.A.C.)
motorcade
"THE PEOPLE"
(SUPER VALU ਦੇ ਨੇੜੇ)
McCALLUM RD., At South Fraser Way, ABBOTSFORD, B.C.

JOHAL'S COLLISION Ltd.

- ਪੂਰੀ ਬਾਡੀ ਦਾ ਕੰਮ
- ਮਾਡਰਨ ਫਰੇਮਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ
- ਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਲਾਉਣੇ
- ਮਾਡਰਨ ਕੁਆਲਿਟੀ ਪੇਂਟਿੰਗ
- ICBC ਦੇ ਕਲੇਮ ਜਲਦੀ ਹੋਂਡਲ
- ਮੁਫਤ ਐਸਟੀਮੇਟ
- ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਲੇਮ ਵਾਜਬ ਹੋਣਾਂ ਤੇ
- ਮੁਫਤ ਕਾਰ ਟੋਅ ਕਰਨੀ

I.C.B.C. Claims 50% OFF

ALL TYPES OF BODY REPAIRS — FREE ESTIMATES — ALL WORK CONDITIONALLY GUARANTEED

Bhagwant Johal

• CARS • TRUCKS 12051 - 86th Ave. SURREY Ph. 591-8151

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਭੜਕਾਉ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ —ਯੂ. ਪੀ. ਦਾ ਮੰਤਰੀ

ਜਲੰਧਰ: (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) — ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੜਕਾਉ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ।

ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਜ਼ਾਰਤ 'ਚ ਇਕੋ ਇਕ ਸਿੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਸ਼, ਖਾਸ ਕਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਮੰਨਵਾਉਣ ਲਈ ਜੇਰ ਨਾ ਪਾਉਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਹ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਛੇਕੇ ਜਾਣ ਨੂੰ "ਰਾਜਸੀ ਫੈਸਲਾ" ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ।

ਸ੍ਰੀ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਧਰ ਆ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 95 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਪਿਸ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤਦ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਹਾਲਾਤ ਆਮ ਵਰਗੇ ਹਨ।

ਰਾਮਪੁਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸ੍ਰੀ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੀ ਜਨ ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿਮ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜ ਰੋਜ਼ਾ ਦੌਰੇ ਉਤੇ ਪੁੱਜੇ।

ਭਾਜਪਾ 21 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰੇਗੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਹਨ। ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਹੀ ਖਤਰਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਖਤਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਾਈ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ੇਦਾਂ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ੇਦੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ 21 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ੇਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਿਨ ਵਜੋਂ ਮਨਾਏਗੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਟੱਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਣਗੇ। ਭਾਜਪਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅਮਨ, ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਦਰਖਸ਼ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਣ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਚਾਰਟਰ

17 ਅਪਰੈਲ, 1985 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ?

ਵਲੋਂ: ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ

ਸੈਕਸ਼ਨ 15, ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਵਿਚ, ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੀ ਕਲਾਜ਼ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਚਾਰਟਰ 17 ਅਪਰੈਲ, 1982 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਰਜਾਵੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੇ ਸ਼ੁੱਧ ਜਲਕੇ ਇਹ ਭੀ ਮੰਨੇ ਸਨ ਕਿ ਆਮ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਫੈਡਰਲ ਜਾਂ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਵਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਜਦ 17 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਰੇ ਨੀਲੇ ਗੰਗ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਛਪਵਾਕੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਵੰਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਅਸਰ 1100 ਫੈਡਰਲ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ 55 ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਤਰਸੀਮ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰੇ ਅਜੇ ਕੋਈ ਗੋਰ ਨਹੀਂ ਫਰਮਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਫਰਜ਼ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਜ਼ਰਮ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਾ ਮਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪੈਸਾ ਭੀ ਮੁਜ਼ਰਮ ਨੂੰ ਹੀ ਖਰਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਵਕੀਲ ਦੇਵੇ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ:—

15 (1) ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁਹਰੇ ਅਤੇ ਥੱਲੇ ਵਗੈਰ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਉਪਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਸਲ, ਕੌਮ, ਐਥਨਿਕ, ਜਮਪੱਲ, ਰੰਗ, ਧਰਮ, ਲਿੰਗ, ਉਮਰ, ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਜਸਮਾਨੀ ਨਾ ਕਾਬਲੀਅਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਨਣ ਕੀਤੇ ਹਨ।

(2) ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਬਦਸ਼ੇਖਸ਼ਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਜਾਂ ਕਾਰਕਰਮ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਜਿਸਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਗਰੀਬਾਂ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਸਲ, ਕੌਮ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਰੰਗ, ਧਰਮ, ਲਿੰਗ, ਮਾਨਸਿਕ, ਜਾਂ ਜਸਮਾਨੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪਿਛੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਥੱਲੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟਰੀਟੀਆਂ ਤੇ ਕਵਨੈਂਟਾਂ ਤੇ ਦਸਖਤ ਕਰਕੇ ਜੋ ਇਰਾਦੇ ਪਰਗਟਾਏ ਹਨ, ਜਿਮੇਂਵਾਰ ਭੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਤੇ ਮਾਨ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਾਂ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰਤਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਪੇਪਰਾਂ ਤੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਪਾਕੇ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਨਾਂ ਤਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਕੋਰਟਾਂ ਤੇ ਮੁਨਹਸਰ ਹੈ। ਜੱਜ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕੇ ਦਰਸਾਉਣਗੇ ਕਿ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀ ਹੈ? ਜੱਜ ਭੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ

ਜਾ ਸਕਦੇ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਫਿਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ? ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਸਾਡੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਨਸਲਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸ਼ੁਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਘਟ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਰਵੱਈਆ ਹੈ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਕੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਕਤਲ ਨਸਲਵਾਦੀ ਰੁਚੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਬੰਦਸ਼ ਲਾ ਦਿਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕੇਸ ਘੋਖਣੇ ਹਨ ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਭੀ ਜਿਮੇਂਵਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਡਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਖਿਆਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹੱਲ ਘਟੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੱਜ ਭੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਹੀ ਪੁਜਾਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਟਰਾਂਟੋ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਕੇ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੰਸ਼ੇਦ ਹਨ, ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਪੰਗੜੀ ਟੋਨ ਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਦਾ ਕੇਸ ਹਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਪੱਕਾ ਡੀਫੈਂਸ ਫੰਡ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਬਨਿਆਈ ਚਾਰਟਰ ਥੱਲੇ ਇਹ ਕੇਸ ਝਗੜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਮਰ, ਪਰਵਾਰ ਤੇ ਲਿੰਗਵਾਦ ਦਾ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਸਲ ਸ਼ਹਿਰੀਪਨ ਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੈਂਟਾਂ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਪਰ ਇਮੀਗਰੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣਕੇ ਭੀ ਦੂਜ-ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਨ ਇਸ ਦੋਗਲੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚੈਲੰਜ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

1976 ਦੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਸਲ ਰਹਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਭੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਗਿਣਤੇਦਾਰ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਦਰਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦਫਤਰ ਹਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਜੋ ਇਸਤੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ — ਇਕ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦਫਤਰ ਹੈ। ਏਸ਼ੀਆ ਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਅੱਧ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਵਸੋਂ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਹਨ ਪਰ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਕੋਈ 35 ਤੋਂ ਉਪਰ ਹਨ। ਕੀ ਸਹੀ ਮੁਆਨਿਆਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਰਤੱਖ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰਪ ਦੇ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ।

ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭੀ ਅਸੀਂ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਨੂੰ ਜੀਅ ਆਇਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਸਹੀ ਮੁਆਨਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਦੋਂ-ਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਦ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਰੋਫਤ ਪਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਇਕ ਬੰਦੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਦ ਇਕ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਜੇ ਇਕੱਲਾ ਬੰਦਾ ਜਾਣ ਬੁਝਕੇ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਤੇ ਉਸਦੀ ਯੋਗ ਮਦਦ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਹਾਰ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨਾਲ ਪੇਚਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣਾਕੇ ਝਗੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਮੁਆਨਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ।

ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਸੀ ਮਜ਼ਹਬ ਨੇ ਉਹੋ ਹੀ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਫੰਧਾ ਘੁਟੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੰਘੀ, ਰੇਰੇ ਵੀ ਦੁਆਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

JIM PATTISON

PONTIAC - BUICK - CADILLAC and GMC

3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C.

Tel. 879-4233

1985 NEW PONTIAC LINE

Firefly, Sunburst, Acadian, T1000, Sunbird, Fiero, Firebird, Transam, Grand AM, Pontiac 6000, Bonneville & Parisienne

— BUICK LINE

Skyhawk - Skylark - Century — Regal Somerset — Regal — Lesabre — Electra Parkave.

— CADILLAC LINE

Cimmorow - Deville - Fleetwood - Eldorado - Seville

— GMC — Pick up Van — Jimmy Available 2+4 Wheel DR.

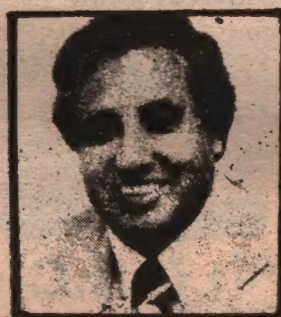
Special Special Interest Rate at Selected Models 9.9%

Intrest on up to April 30th 1985 on these models only

Sunbird - Skyhawk - GMC S.15 Pick up & Jimmy

All Kind Used Car - Truck & Vanc at reasonable Price

Parlad Gill

Bus. 879 - 4233

Res. 435 - 1834

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 10.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 4.00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਪੁਰੀ ਦੇ ਕਾਤਲ ਜਵਾਨ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ

ਜਬਲਪੁਰ: (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.) — ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਉਪਰ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਂ 'ਬਗਾਵਤ' ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਕਚਹਿਰੀ ਨੇ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ 'ਗੜਬੜ' ਦੌਰਾਨ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਐਸ. ਸੀ. ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਪੁਰੀ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਲੋੜੇਂ ਵੱਧ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜੀ ਗੜਬੜ ਕਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕ ਦਮ ਹਥਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੀ ਗੜਬੜ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਪ੍ਰੰਤੂ ਭੜਕੇ ਹੋਏ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਦਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ 'ਤੇ ਅੰਨੇਵਾਹ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਉਸੇ ਹੀ ਵਕਤ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ।

ਇਸ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਿਪਾਹੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਿਪਾਹੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਖ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਜੋਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ 11 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖ 'ਭਗੋੜੇ' ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਟੱਕਰ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਇਸੇ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਟਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਖਨਊ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕੇਵਲ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੀ ਬਜ਼ਿਆ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਚਹਿਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302-307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਗਰਦਾਨਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਫੌਜੀ ਬਗਾਵਤ ਲਈ ਭੜਕਾਹਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਧਾਰਾ 37 (ਸੀ) ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੇਤਨਪੁਰਾ ਦਾ ਜੰਮਪਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 31 ਸਾਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਫੌਜ ਵਿਚ 14 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਗੜਬੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਮਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 15 ਮਾਰਚ ਦੇ ਦਿਨ ਸਥਾਨਕ ਸਿਗਨਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਮੇਂ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਂਤ ਚਿੱਤ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਠਹਿਰੇ 'ਚ ਰਿਹਾ।

ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਚ ਇਕ ਸਾਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਕੋਟਕਪੂਰਾ: ਜ਼ਿਲਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਲੀਗ (ਪੰਜਾਬ) ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਥੇ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ (ਰਿਟਾਇਰਡ) ਜਲਾਵਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਲੀਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਨਰਲ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਰਨਲ ਬੀ. ਐਸ. ਸੇਖੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਮੇਜਰ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਲੀਗ, ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਕਰਨਲ ਸੇਖੋਂ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗੇਟਵੇਅਰ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਡੀ. ਏ. ਹਾਜ਼ਰ ਨੌਕਰੀ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 1-4-64 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੌਜੀ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ, ਫੌਜੀਆਂ ਲਈ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਰਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਅਰਸਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਐਕਟ 1871 ਵਿਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਖਪਤ ਅਤੇ ਕਰਿਗਾਈ ਦੇ ਚਾਲ ਦਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ 1-4-64 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਫੌਜੀ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ 50 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 100 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਾਮਿਲਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸ਼ੰਦੀ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਾਰੇ ਤਾਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ-ਭਾਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਫੌਜ ਰੁੱਖੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲੀਸ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਖਬਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਅਮਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰਿਆਸਤੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸਰਗਰਮ

ਲੁਧਿਆਣਾ: (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) — ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਥੇਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਮਲ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਜਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਲੋਦੀ ਵਿਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜੁੜੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਕਾਰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਦੋਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਥੇਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਜ਼ਿੱਤਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ, ਪਰ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਇਆ।

ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਉਪਰ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) — ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ, ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਮੰਡੀ ਕਾਲਾਂਵਾਲੀ ਏਰੀਏ ਅੰਦਰ ਅਨੇਕਾਂ ਬੇਕਸੂਰ ਅਕਾਲੀ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਤੇ 'ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ' ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ 'ਤੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ' ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦਲ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਉਹ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਆਪਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

ਕਾਲਾਂਵਾਲੀ 'ਚ ਕਥਿਤ 'ਪੁਲੀਸ ਤਸ਼ੱਦਦ' ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ — ਸੁਰਜੀਤ

ਜਲੰਧਰ: (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) — ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਦੇ ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਖੋਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ (ਲੌਂਗੋਵਾਲ) ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਾਰਕਸੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ ਬੇਤੁਕਾ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜਾ ਬਿਆਨ ਦਿਤਾ ਸੀ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਇਕ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਰਹੇ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀ ਅਭਿਚਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਉਸਾਰੂ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਹਾਲੇ ਤਕ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਅਤੀਅਲ ਵਤੀਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਜੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਚਮੁਚ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਕੇ ਖਤਰਨਾਕ ਖੇਡ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜੇਗਾ ਤੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲੇਗਾ।

ਮਾਰਕਸੀ ਨੇਤਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਕਿ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਇਕਤਰਫਾ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰੇ।

ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣ।

ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਕੇਸਰੀ ਦਸਤਾਰੇ

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ। ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਇਹ ਕਨਸੋਆਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਭਾਈ ਲੰਗਰ ਲੋਗੋ ਕਸ ਲਵੋ।

ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸਰੀ ਦਸਤਾਰੇ ਸਜਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਕਈ ਟਰੱਕਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਵਰਕਰ ਗਾ ਰਹੇ ਸਨ:

ਮੇਰਾ ਰੰਗ ਦੇ ਬੰਸਤੀ ਚੋਲਾ

ਮਾਏ ਮੇਰਾ ਰੰਗ ਦੇ ਬੰਸਤੀ ਚੋਲਾ।

ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋੜ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸਰੀ ਦਸਤਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸ ਪਾਸ ਹਨ। ਇਹ ਭੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਰਿਆਂ ਸਕਦਾ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਣ।

ਚਾਚਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੀਆ

ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਝੜਪ 'ਚ ਸਮਗਲਰ ਜਖਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.) — ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ "ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਮੁਠਭੋੜ" 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤਿੰਨ ਸਮੱਗਲਰਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਉਕਤ ਸਮਗਲਰ ਕੁਕੜ ਕਲਾਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ 16,600 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ.) ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਬਦਲਾਓ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਛੇਤੀ ਹੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਅਤੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਆਸ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਲ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਉਚ ਰਾਜਸੀ ਸੂਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਛਾਟੀ ਹੋ ਜਾਏਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਗੁਟਬੰਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਉਭਰ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਦ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜ ਤੋਂ 20 ਅਪਰੈਲ ਤਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹਨ ਤੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਅਮਨ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇਛੁਕ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜੋ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਹਨ ਉਹ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਬੇਨਸ ਦੇਣ ਦਾ ਜੋ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਮਕੀਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਜੇਕਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਲਈ ਰਖੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੋ ਐਮ. ਪੀਜ਼ ਦੇ ਥਾਂ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਨਾ ਦੱਸਣ 'ਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੂੰ ਕੁੱਟ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਦੋ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਨਹਿਰੀ ਆਰਾਮ ਘਰ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਪਿਸਤੌਲ ਦਿਖਾ ਕੇ ਧਮਕੀ ਦਿਤੀ ਤੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਆਰਾਮ ਘਰ ਵਿਚ ਠਹਿਰੇ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਦੋ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਥਾਂ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ।

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸਲਮ ਸ਼ੇਰ ਖਾਂ ਅਤੇ ਅਯੂਬ ਖਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਸਮੂਹਕ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਨਹਿਰੀ ਆਰਾਮ ਘਰ ਵਿਖੇ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਅਸਲਮ ਸ਼ੇਰ ਖਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਰਾਤ ਸਾਢੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਆਏ ਜਦ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਅਯੂਬ ਖਾਂ ਸਮੇਤ ਸਥਾਨਕ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਨੈਥ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੇ ਘਰ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅਰਾਮ ਘਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਸ਼੍ਰੀ ਖਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ੍ਰੀ ਏ. ਐਸ. ਚੱਠਾ ਨੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਦਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਇਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ 14 ਮਈ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ (ਹਿੰਦੀ) ਦੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਡਾ. ਗੋਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਰਾਜ ਹੋਸ, ਸ੍ਰੀ ਚਾਂਦ ਜੋਸ਼ੀ, ਸੰਪਾਦਕ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ੍ਰੀ ਐਮ. ਐਮ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਅਖਬਾਰ ਸਮੂਹ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪੁਤਰ ਸਵਰਗੀ ਲਾਲਾ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਖਬਰ ਛਾਪੀ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਪੈਰੋਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਗਰਟਾਂ ਪੀਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਦਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ "ਬੂਠੀ ਖਬਰ" ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਛਾਪੀ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਲੱਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਦਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੰਜ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਰੈਡਕਰਾਂਡ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਸਿਖਲਾਈ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ੍ਰੀ ਪਰਸ ਰਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਪਰਸ ਰਾਮ ਨੇ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਜ਼ਿਲਾ ਫਸਟ ਏਡ ਸ਼ੁਕਾਏ ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਈ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤੇ। ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਯੋਗਦਾਨ ਬਦਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਵੀ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਉਸਦੇ ਲੰਮੇ ਕੇਸ ਸਨ।

ਡਾ. ਬਲ ਨੇ ਪਦ ਸੰਭਾਲਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲ ਨੇ ਇਥੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਡਾ. ਜੇ. ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੀਨੀਅਰ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਡਾ. ਬਲ ਦਾ ਇਥੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉੱਤੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। 57 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਡਾ. ਬਲ ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸਨਿਆਲਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਡਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ. ਕੀਤੀ। ਉਹ ਉਘੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਹਨ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵਡਮੁਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। "ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ" (1969) ਨਾਮੀ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ "ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਇਕ ਅਧਿਅਨ" ਨਾਮੀ ਕਿਤਾਬ ਉੱਤੇ ਇਕ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਡਾ. ਜੇ. ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲਿਖੀ ਸੀ।

ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1976 'ਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਖੋਜ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਤੇ 1982 'ਚ ਉਹ ਮੁੜ ਇਸ ਸੰਸਥਾ 'ਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ। ਉਹ 1983 'ਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਨ। ਡਾ. ਬਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਭਾਗ ਤੇ ਈਵਨਿੰਗ ਕਾਲਜ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ 1970 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਤੇ ਮੁਖੀ ਬਣੇ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿਥੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਇਤਿਹਾਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੀ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਲਾਈ ਬਾਰੇ ਡੀਨ ਡਾ. ਹਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਸ: ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਡਾ. ਬਲ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ। ਡਾ. ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਨਵੇਂ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਦਾ ਹਾਰਦਿਕ ਸੁਆਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਅਗਵਾਈ ਥੱਲੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੇਗੀ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੀਚਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾ. ਬਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਲਬਾਨੀਆ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦੀ ਮੌਤ

ਬੈਲਗਰਾਦ: ਅਲਬਾਨੀਆ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਐਨਵਰ ਹੋਕਸ਼ਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ 76 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ।

ਰੋਡੀਓ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਸੋਗ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਲੱਲੂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਵਿ-ਭੇਂਟ

ਦੇਸ਼ ਭਰਗਤ

ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਛਪ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਲੱਲੂ ਦੇ ਗੀਤ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਹਨ।

ਸਿਆਸੀ ਘਰੂਟ

(ਘਰੂਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ)

● ਮਿਹਰ ਸਿੰਘ ਗਰੀਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ। (ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ)

ਜਦੋਂ ਸਿਰ ਤੇ ਕੋਈ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਹੋਵੇ, ਤਦੋਂ ਗਰੀਬ ਦੀ ਕੌਣ ਸੁਣਦਾ ਭਲਾ।

● ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਤੰਗ ਦਿਲੀ ਕੱਢ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਨਾ ਹੋਵਾਂਗੇ। (ਸੁਰਖ ਰੇਖਾ)

ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼! ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼! ਚਾਰ ਤੋਂ ਚੌਤੀ, ਏਸੇ ਮਾਟੇ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਲਾਲ ਕਾਮਰੇਡੋ।

● ਰਾਜੀਵ ਤੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ। (ਸ਼੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾ ਨੰਗਲ)

ਕਿ ਅਗੋਂ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗ ਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰਿਆ ਕਰਨਗੇ, ਉਮਰਾ ਨੰਗਲ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਿਆ ਕਰਨਗੇ।

● 'ਇਡੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ' ਨੇ ਬੇਹੁਦਾ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। (ਸ਼੍ਰੀ ਡਮਰੀ)

ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੰਦ ਦੇ ਢੋਰ ਚੋਂ ਖੁਸ਼ਬੋ ਆਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

● ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਜਲੂਸ ਸਮੇਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘਟ ਸੀ। (ਇਕ ਖਬਰ)

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ, ਘਰਾਂ 'ਚ ਦੜੇ ਬੈਠੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦੇ ਸਨ।

● ਲੋਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। (ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ, ਕਹਾਣੀ) ਕਿ ਬੇਦਾ ਦਿਸਣ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਲਗਦਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਬੋਲਦਾ ਨਿਰਾ ਡੰਗਰ-ਢੋਰ।

● ਮੈਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਨਾ ਕੋਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ਹੈ - ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ

ਏਥੇ ਦੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਾਂਗੂੰ?

● ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। (ਇਡੋ ਕੈ: ਟਾਈਮਜ਼) ਕਿ ਦਿਲ ਨਾ ਛੱਡੋ। ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਛੇਤੀ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ।

● "ਪੰਜਾਬੀ ਅਮਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ" (ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ) ਆਪਾਂ ਵਜ਼ੀਰ ਕਾਹਦੇ ਲਈ ਬਣਨਾ ਸੀ, ਜੇ ਅਮਨ ਹੋ ਲੈਣ ਦਿਤਾ।

● ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ। (ਲੌਂਗੋਵਾਲ)

ਐਵੇਂ ਭੰਡੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਣ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਹੈ।

● ਮੁਕੰਮਲ ਮਨੁੱਖ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। (ਸਿੰਘਰਸ਼) ਦਰਦੀ ਜੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਛਾਪ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰੀਦਾ।

● ਤੇਲ ਦੇਖੋ ਤੇਲ ਦੀ ਧਾਰ ਦੇਖੋ। (ਰਣਜੀਤ) ਫਿਰ ਇਕ ਦਮ ਮੌਜ ਕੱਟ ਜਾਵੇ।

● ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੈ। (ਇਡੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼) ਆਪਾਂ ਨਵਰਤ ਦਾ ਪਲੇਬਟ ਲਾਏ ਬਿਨਾਂ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਛਾਪ ਸਕਦੇ।

ਜ. ਈਸਾਪੁਰ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਕੇਸ 'ਚੋਂ ਬਰੀ

ਮੋਰਿਭਾ: ਰੋਪੜ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਐਸ. ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ ਜ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਈਸਾਪੁਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਬਗਾਵਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਬਾਇਜ਼ਤ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ 124 ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 183 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ 14 ਅਪਰੈਲ 1982 ਦੇ ਦਿਨ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਸ. ਸੰਤੋਖ ਗਿੱਲ, ਕੇ ਆਰ. ਜੋਸ਼ੀ ਤੇ ਮਦਨ ਮੋਹਣ ਮਿੱਤਲ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

ਹਨੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁਝ ਆਇਆ,
ਨਾ ਮੈਨੂੰ ਘੁਸਮੁਸਾ ਪੌਹੇ,
ਕਿਤੇ ਇਸ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਦਿਲਦਾਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਮੂਵ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਦੱਸੋ।

ਚਿੱਟ ਨੰਬਰ—
ਪੁਰਾਣਾ ਪਤਾ—

ਨਵਾਂ ਪਤਾ ਸਟਰੀਟ/ਐਵੇਨਿਊ—
ਟਾਊਨ—
ਸਟੇਟ—
ਪੋਸਟਲ ਕੋਡ—
ਫੋਨ ਨੰਬਰ—

ਘਰੂਟਾਂ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਸੋਗਦਾਰ ਚਿੱਠੀ

ਲਿਖਤਮ ਘਰੂਟਾਂ ਵਾਲਾ, ਅਗੇ ਜੋਗ ਕਾਮਰੇਟ ਭਾਈ ਹਰਦਿਆਲ ਬੋਸ ਜੀ,
ਲਾਲ ਸਲਾਮ ਪੁਜਦੀ ਹੋਵੇ ਜੀ।

ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਜੀ, ਜਦੋਂ ਕਾਮਰੇਡ ਅਨਵਰ ਹੋਜ਼ਾ ਦੇ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜੀ। ਤੁਸੀਂ ਓਦਰਨਾ ਨਾ ਜੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਗੀਤ ਤੁਹੀ ਆਈ ਹੈ ਜੀ। ਦੇਖੋ ਜੀ, ਕਿਵੇਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰ ਪਰਲੋਕ ਸੁਧਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੀ। ਖਰੁਸ਼ਚੇਵ ਤੇ ਹੋਰ ਰੂਸੀ ਤਾਂ ਕਾਮਰੇਟ ਜੀ ਭਲਾ ਸੋਧਵਾਦੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਾਂ ਦੁਖ ਬਹੁਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ। ਪਰ ਸਾਥੀ ਮਾਰ ਜੇ ਤੁਹੀ ਵੱਡੇ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਨ। ਆਪਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਸੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਜਰ ਜਾਣ ਤੇ ਆਪਾਂ ਬਹੁਤ ਸੋਗ ਮਨਾਇਆ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਸਪੀਚ ਕਰਦੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਭਰ ਆਏ ਸੀ ਜੀ, ਗਲਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਮਾਰ ਜੀ ਦੇ ਮੋਹ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਹੁਕਿਆ ਸੀ ਜੀ ਪਰ ਭਾਣਾ ਜੋ ਹੋਇਆ, ਮੰਨਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਚੀਨ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਨਵੇਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਛਾਪੀ ਨਾ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਦੁੱਖ ਮੰਨਿਆ ਹੀ ਆਇਆ ਗਿਆ ਕਰ ਦਿਤਾ, ਕਾਮਰੇਟ ਜੀ, ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਰ ਨਾਲੋਂ ਸਰਬੱਤ ਤੋੜ ਲਏ ਸੀ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮੂੰਹ ਮੁਲਾਜ਼ੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮੋਇਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਚੇਤੇ ਕਰਦਾ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਕੀਤੀ ਜੀ, ਫੇਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਕੀ ਲੱਗਦੇ ਰਹਿ ਗਏ ਜੀ।

ਦੇਖੋ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਾਂ ਕਾਮਰੇਡ ਅਨਵਰ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੀ ਉਹ ਵੀ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਜੀ। ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੋਈ ਹੀ ਹੈ ਜੀ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਲਿਖਿਆ ਜੀ ਕਿ ਸਾਰਾ ਅਲਬਾਨੀਆ ਨਾਸਤਕ ਮੁਲਕ ਹੈ ਜੀ। ਮੇਰੀਆਂ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੱਤੇ ਹੀ ਭੁਲ ਗਈਆਂ ਜੀ। ਉਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਸੀਤ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਗਿਰਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੀ। ਪਰ ਆਪਣੇ ਤਾਂ ਸੁਖ ਨਾਲ ਕਈ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ ਜੀ, ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ। ਆਪਾਂ ਕਾਮਰੇਡ ਹੋਜ਼ਾ ਦੀ ਲੀਡਰ ਤੇ ਕਾਹਤਾਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੇ ਜੀ। ਚਲੋ ਜੀ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਪਾਂ ਹਰ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗਦੇ। ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਅਮਦਨ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਰਾਹ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੀ ਸੀ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨੋ-ਚਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰਖਵਾ ਦੇਵੋ ਜੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਘਟ ਕਹਿਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੀ। ਕੋਈ ਮਾੜੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੀ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਭਾਈ ਵੀ ਹੁਣ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੇ ਹੀ ਹਨ ਜੀ। ਤੁਸੀਂ ਮਰਗ ਦਾ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰਖਾਓ ਸਹੀ ਜੀ, ਪਾਠੀ ਬੰਬੇ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ। ਪੀਲੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਸਭ ਭੋਗ ਤੇ ਤਾਂ ਆਉਣਗੇ ਹੀ। ਆਪਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠਾਂ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜੀ।

ਤੁਸੀਂ ਦਿਲ ਨਾ ਛੱਡਣਾ ਜੀ। ਬਾਬੇ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਬੜਾ ਸਹਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੀ। ਭੋਗ ਦੀ ਪੱਕੀ ਤਰੀਖ ਰੱਖ ਕੇ ਦੱਸਣਾ ਜੀ। ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਇਹੋ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਾਮਰੇਟ ਜੀ, ਕਿ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਹੀ ਭਲਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੀ।

ਦੁਖੀਦਿਲ ਨਾਲ
ਆਪ ਦਾ ਹਿਤੁ ਭਾਈ
ਘਰੂਟਾਂ ਵਾਲਾ

ਤੇਰੇ ਘਰ ਵੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦਾ
ਪਰਚਾਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਪੰਧ ਮਾਰੇ ਏਡੇ ਲੰਮੇ,
ਅੰਤ ਪਰ ਹਮਦਮ,
ਜਿਹਨੂੰ ਛਡ ਆਇਆ ਸਾਂ, ਕੁਝ-ਕੁਝ
ਉਹੋ ਅੰਧਕਾਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

ਉਹੋ ਡਰ, ਸਹਿਮ ਓਹੋ,
ਤੇ ਮਨਾਂ ਦੀ ਘੁਟਨ ਵੀ ਓਹੋ,
ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ 'ਚ ਇਕ ਗੱਲੇ
ਉਹੋ ਸੰਸਾਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

KAM

Accounting Service

- ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ
- ਬੁੱਕਕੀਪਿੰਗ
- ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ
- INCOME TAX
- BOOKKEEPING
- ACCOUNTING

KAM DHALLA

874-9855 Res: 681-6642

2707 Main Street, Vancouver, B.C.
[at Loyal Furniture]

ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਵੀ ਤਨਖਾਹੀਆ — ਮਹਾਲੋਂ

ਸਤਿੰਦਰ ਬੈਂਸ

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ — ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੋਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾਲੋਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਾਰ ਵਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਖੜੋ ਕੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਸੀ ਪਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 2 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਸਰਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ 'ਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾ ਤਿਉਂ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਇਥੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਨਾਲ ਇਕ ਘੰਟਾ ਲੰਮੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਾਲੋਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਥੱਲੇ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ "ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ" ਕਰਨ ਦਾ ਕਦੇ ਕੋਈ ਫੁਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਾਲੋਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਤਨਖਾਹ ਲਵਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਫਿਰੋਂ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਨਵਾਂ ਰੁਖ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮਗਰੋਂ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਜ਼ੋਤੀਆਂ ਪਹਿਨ ਕੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਛਤਰ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਦੂਜੀ ਵਾਰ "ਅਪਦੇਹਨ ਬਲਿਉ ਸਟਾਰ" ਦੌਰਾਨ ਬਹਾਦਰੀ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਾਲੋਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਖਤ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁਧ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਾਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ' ਕਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਾਲੋਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਵਲੋਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਮੁਆਫ' ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ 26 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਫੁਰਮਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ 'ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ' ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਉਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਕਤ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਏਗਾ? ਮੁਲਾਕਾਤ ਮਗਰੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਖ਼ਿਆਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਾਲੋਂ ਨੇ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਬਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤਰੇਜ਼ ਮਰੇਜ਼ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਇਤਰਫਤੀ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਮੈਨੂੰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਰੇ ਸਫਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਲਗ ਗਿਆ।

ਸਵਾਲ : ਕੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਐਕਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ "ਬਹਾਦਰੀ" ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸਦਮਾ ਪਹੁੰਚਿਆ?

ਜਵਾਬ : (ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋ ਕੇ) ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਰ ਸੱਚੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਸਦਮਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਉਹ 'ਸੱਚੇ ਸਿੱਖ' ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਸਵਾਲ : ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

ਜਵਾਬ : ਇਹ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅੱਗੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਣ ਦੇਣ ਆਵੇਗਾ।

ਸਵਾਲ : ਕੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਏਗਾ?

ਜਵਾਬ : ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਆਲ ਤਾਂ ਹੀ ਉਠਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ 'ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ' ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਦੁਬਾਰਾ ਗੁਨਾਹ ਕਰੇ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵੀ ਤਨਖਾਹੀਆ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ : ਪਰ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਭਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਸੀ।

ਜਵਾਬ : ਮਾਫੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਚਾਰ ਵਾਰ ਮੰਗੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ।

ਸਵਾਲ : ਕੀ ਉਦੋਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਛਪੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਝੂਠ ਸਨ?

ਜਵਾਬ : ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਜੋ ਦਿਲ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖ ਲਿਆ। ਸਾਡੀ ਉਦੋਂ ਸੁਣਦਾ ਹੀ ਕੌਣ ਸੀ? ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਲੱਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸਲੀਅਤ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ।

ਸਵਾਲ : ਪਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਬਕਾਇਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਜਵਾਬ : ਪਹਿਲਾਂ ਫੁਰਮਾਨ ਪੜ੍ਹ ਲਓ ਫਿਰ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਸੁਆਲ ਕਰਨਾ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ 'ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ' ਜਾਂ 'ਮੁਆਫ' ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਵਾਲ : ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹੀ ਦੇ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਜਦ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੇਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਸਵਾਲ : ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸਤੇ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੋਗੇ?

ਜਵਾਬ : ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਰਲ ਕੇ ਕਰਨਗੇ। ਇਥੇ ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਚਲਦੀ ਹੈ ਨਾ ਰਿਸ਼ਵਤ। ਜੇ ਜਾਇਜ਼ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਵਾਲ : ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਸਬੰਧੀ ਦੂਜੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਦੋਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ?

ਜਵਾਬ : ਹਾਲੇ ਮੇਰੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪੂਰਾ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ।

ਸਵਾਲ : ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਤਲਬ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੋ ਖਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਕੀ ਆਧਾਰ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਢਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਇਨਾਮ ਕਿਉਂ ਦਿਤੇ ਹਨ? ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਕੇ ਮੈਂ ਉਹ ਖਤ ਲਿਖਿਆ।

ਸਵਾਲ : ਪਰ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਨਜ਼ਰੀਆ?

ਜਵਾਬ : ਮੈਂ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੀ ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਸਵਾਲ : ਕੀ ਇਕ ਵਾਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਵਾਰ ਛੇਕ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਵਾਲ : ਪੰਜਾਂ ਤਖਤਾਂ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਾਨਤਾ ਕਿਸ ਤਖਤ ਦੀ ਹੈ।

ਜਵਾਬ : ਪੰਜੇ ਤਖਤ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਪਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸੁਨਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਰਵ ਉੱਚ ਹੈ।

ਸਵਾਲ : ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋਗੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਾਂਝ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਦਾ ਇਕੱਠੇ ਚਲਦੇ ਆਏ ਹਨ ਤੇ ਕਦੇ ਅੱਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਸਵਾਲ : ਕੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਛੇਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਵਾਬ : ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ, ਸੰਤਾਨ ਉੱਤੇ ਪਿਓ ਦੇ ਗੁਨਾਹ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸਵਾਲ : ਕੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ।

ਜਵਾਬ : ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੇਰੀ ਪੂਰਨ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਵਾਲ : ਤੁਸੀਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੋਗੇ।

ਜਵਾਬ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਏਕਾ ਨਹੀਂ, ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਏਕਤਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਵਾਲ : ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ।

ਸਵਾਲ : ਕੀ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਜਵਾਬ : ਤਖਤ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਇਕ ਸੰਪਰਦਾਇ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਤਖਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਸਵਾਲ : ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ।

ਜਵਾਬ : ਮੇਰਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਮਿਤਰਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਨਹੀਂ।

ਸਵਾਲ : ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੋਗੇ।

ਜਵਾਬ : ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਰਦਾ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਉਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕੋਸ਼ਰੀ ਝੰਡੇ ਥੱਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਜਾਣ।

ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਾਲੋਂ : ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪੰਥ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦੇ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰਖਾਂਗਾ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ 24 ਜੂਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ — ਮਹਿਰਾ

ਫਗਵਾੜਾ: (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਮਿਥੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ 24 ਜੂਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ 'ਚ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਜ ਭੂਬਨ ਮਹਿਰਾ ਨੇ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ 24 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ 24 ਜੂਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀ ਲੀਹਾਂ ਉੱਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਯ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਇਕ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੱਖ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿਰਾ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਤਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਭ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੀ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦਾ ਫੇੜੀ ਹੱਲ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਨੂੰ ਅਮਨਪਾਲ, ਵੈਨਕੂਵਰ

ਇੱਕ ਸੀ ਸੁਫਨਾ ਤੇਰਾ,
ਆਜ਼ਾਦੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ।
ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਖਾਤਿਰ ਤੂੰ,
ਗੋਲੀ ਜਾਂ ਕਿਰਪਾਨ ਦੀ।
ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਰਾਹ ਤੇਰਾ,
ਕੀ ਹਿੰਮਤ ਸੀ ਮੀਂਹ ਜਾਂ ਤੂਫਾਨ ਦੀ।
ਨਾ ਠੱਲ ਪਾ ਸਕੀ ਰਫਤਾਰ ਤੇਰੀ ਨੂੰ,
ਔਖਿਆਈ ਕਿਸੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂ ਢਲਾਨ ਦੀ।
ਖੂਨ ਆਪਣਾ ਵਹਾਉਣ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਫਿਕਰ ਸੀ ਤੇਰਾ,
ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ।
ਨਾ ਬਦਲ ਸਕੀ ਜ਼ਮੀਰ ਤੇਰੀ,
ਕੋਈ ਵਾਹ ਕਿਸੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ।
ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਜੁਅਰਤ ਮੌਤ ਦੀ,
ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਆ ਟਕਰਾਣ ਦੀ।
ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੇਰੀ ਦਾ ਚਰਚਾ ਸੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਉੱਤੇ,
ਹਰ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੀ।
ਜਾਰ ਜਾਰ ਰੋਇਆ ਦਿਲ ਤੇਰਾ
ਵੰਡ ਦੇਖਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ।
ਹੁਣ ਫਿਰ ਜਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇਰੀ ਆਤਮਾ ਦਾ ਸੀਨਾ,
ਵੰਡ ਸੋਚ ਕੇ ਇਕ ਹੋਰ ... ਸਤਾਨ ਦੀ।

INCOME TAX

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਟੌਤੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਰੀਟਰਨਾਂ H.M. TAX ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਟਾਫ਼ ਤੋਂ ਭਰਵਾਉ।

Other Services Available:

- Pay Rolls
- Book Keeping
- Accounting
- Incorporation

For Year Round Services
Two Locations To Serve You

hm tax
THE INCOME TAX EXPERTS

3369-B Kingsway
Vancouver, B.C.

#207-6330 Fraser
Vancouver, B.C.

438-3611

324-3937

DO YOU NEED PLUMBING OR ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO
CONTACT:

PAUL'S

PLUMBING & ELECTRICAL SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.)

Vancouver, B.C.

PH: 872-3118 (Supply)

872-7227 (Service)

"Free customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ

ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ

(ਭੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ 'ਕੋਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ, 3 ਮਾਰਚ, 1983, ਨੂੰ ਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਪ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਬਕਾ ਸੁਪੀਮ ਕੋਰਟ ਜੱਜ ਜਸਟਸ ਆਰ. ਐਸ. ਸਰਕਾਰੀਆ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਨੂੰ ਠਾਕੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਨ ਲਈ ਗਈ, ਕਿਉਂਚਿਤ 19 ਸਤੰਬਰ 1982 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਟਾਰਨੀ (ਖੁਦ-ਅਖਤਿਆਰੀ) ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਵਡੀ ਹਦ ਤਕ ਪੂਰਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਇਤਕਾਲ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ-ਪਾਵਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਪ ਦੇਵੇ। ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾ ਕੇ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀਆਂ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰਿਆ ਕਿਉਂਜੋ ਉਹਨੇ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਸੀ; 'ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।'

ਪਰ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੈਂਟਰ-ਰਾਜ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਤਵ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ।'

ਰਿਆਇਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸ ਤੋਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜੇ ਇਹ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਕਾਲੀ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਹ ਰਿਆਇਤਾਂ ਅਮਨ-ਭਰੇ ਢੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਆਪਣੇ ਅਨੁਆਈਆਂ ਦੀ ਘਟ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਦਾ-ਵਧੇਰੇ ਸਿੱਖ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲੱਗੇ ਸਨ ਕਿ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਤੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਸਿੱਟੇ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ। 'ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'

ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਮੈਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਭੜੀ ਦੀ ਦਾ ਹੋਕਾ ਕਿਉਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਕਿ ਉਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੋਰਚਾ ਫੇਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ? ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਇਆ, ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਸਨ; ਇਕ ਇਹ ਕਿ ਸਭਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ-ਇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਨਿਸਚਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉਹਨੇ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਤੇ ਦੂਜੀ ਇਹ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਹ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ; ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਦਿੱਲੀ, ਬੰਬਈ, ਕਲਕੱਤੇ ਜਾਂ ਮਦਰਾਸ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲਾ ਪੜਾਉ ਵਖਰੀ ਦੇਸ਼ਭੂਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਤੇ ਇਹਦੇ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਓਪਰਿਆਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਹੀ ਸੀ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਜਿਸ ਕੁਚਲੀ ਤੇ ਕੁਢੇਰੀ ਤਰਾਂ ਨਿਪਟਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ, ਉਹਨੇ ਓਪਰਿਆਏ-ਜਾਣ ਦਾ ਇਹ ਜਜ਼ਬਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕੰਮ ਵਿਗਾੜਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਦੇਸ਼ਭੂਮੀ, ਜਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਲਗਿਆ, ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮਾਰਚ 1981 ਵਿਚ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ 'ਜਦ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉੱਤੇਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣਾ ਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ (ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ) ਵਧਦੀ ਫੁਲਦੀ ਨਹੀਂ। ਫੇਰ ਅਪ੍ਰੈਲ 1981 ਵਿਚ, ਉਹਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, 'ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਗੁਰ-ਭਰੀ ਸੋਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।'

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ, ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ, ਨੇ ਹਿਦਾਇਤ ਦਿਤੀ; 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।' ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸੁਝਾਇਆ ਕਿ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰੇ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਕੀਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਦ ਕਿ ਚੁਗਤਕਾਰੀ ਤੇ ਸਥਰ ਨੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਹੋਏ ਇਸ ਧਿੜਾਣੇ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਤਹਿਦ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰੇ ਗਏ ਹੁੰਗਾਰੇ ਨੇ ਤਾਂ ਖੁਦ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੁੰਗਾਰੇ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋ ਜਦੋਂ ਲਗਭਗ 30,000 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਢਾਈ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਗਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜੇ ਸਨ, ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕਮਿਕ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪਰ ਕਈ ਥਾਂ

ਹਿੰਸਾ ਹੋਈ ਤੇ ਛੇ ਬੰਦੇ ਮਾਰੇ ਗਏ (4 ਅਪ੍ਰੈਲ 1983)। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਰਬ ਰਿੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹਦੇ ਤੇ ਹੋਰ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਚੜ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਾਡਰੇਟ ਆਗੂ ਵਾਪਰਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਹਦਾ ਪਰਤੋਂ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਠੰਢਿਆਰ ਵਿਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇਹਨੂੰ ਜੁਝਾਰ ਤਿਖ ਦੇਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਸੀ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਲਈ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਅਹਿਮ ਸੀ; ਪਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਲਈ ਇਹ ਏਕਤਾ ਸਿੱਖ ਸਰਬ-ਉਚਤਾ ਦੇ ਰਾਹ ਦੀ ਰੋਕ ਸੀ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਵਿਚਲਾ ਰਸਤਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਵਲੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਇਕ ਅਕਾਲੀ ਮਤੇ ਵਿਚੋਂ 'ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ' ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦ ਕੱਢਣਾ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਬਾਰੇ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚਲਾ ਫਰਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ; ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਡੇਰੇ ਨੂੰ 'ਚੰਬਲ ਘਾਟੀ' ਦਸਿਆ, ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ, ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਨੂੰ 'ਗਾਂਧੀ ਨਿਵਾਸ' ਆਖਦਾ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਅਨੁਆਈਆਂ ਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਦਾਹਵੇ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ: 'ਹਿੰਦੂ ਸਾਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਪਦਰ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਏਡੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਅਗੇ ਕਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜ-ਕਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖ ਭਲਾ ਕਦੋਂ ਤਕ ਇਸ ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ?'

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨੇ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਦਸਿਆ, ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ ਤੇ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਉਹ ਕੌਮ ਪਾਸ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਲਤ ਸਨ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਕੂਮਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ (ਹਿੰਦੂ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦਾ 70 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹਨ) ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਹੀ ਹੱਥਨੋਕਾ ਹੈ, ਤੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਕ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਹਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ, ਇਹ ਉਹ ਦੋ ਆਦਮੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਹਿਤਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ ਸੀ। (ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਿਹਾਈ ਪਿਛੋਂ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਪਨਾਹ ਲਈ)।

ਜਦੋਂ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥੇ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਵਾਣਾ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪਰਧਾਨ, ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਉੱਤੇ ਚਲਣਗੇ, ਤਾਂ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਤਰਤਾਵਾਨਾ ਜਾਪਦੀ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਵੀ 13 ਅਪਰੈਲ, 1983, ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕੀ। ਪਰ ਇਹ ਏਕਾ, ਜਾਂ ਇਹਨੂੰ ਯੁਧ-ਵਿਰਾਮ ਕਹਿ ਲਵੋ, ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਕਾਇਮ ਨਾ ਰਿਹਾ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਹੁੰਦੇ ਕਤਲਾਂ ਉੱਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਝੜਪ ਹੋਈ।

ਅਗਸਤ 1983 ਵਿਚ, ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਸ਼ਸਤਰਹੀਣ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਸਿਆ। ਸਾਪੇਖਕ ਤੌਰ ਤੇ ਗੋਰਵ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਖਤ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰਖੀ ਕਿ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਆਲ-ਇੰਡਿਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਅਕਾਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼-ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਵੁਟਿਆਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਚੱਲੀ ਅਤੇ ਮੋਰਚੇ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਲਈ ਸੁਹਿਰਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਬੁਲਾਈ (3-4 ਸਤੰਬਰ)। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਮੋਰਚਾ ਡਿਕਟੇਟਰ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਦੂਜੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਉੱਤੇ 'ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਣ' ਲਈ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। 29 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕੌਮ ਰੋਕੋਂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਹ ਸਵਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਬੰਦ ਰਿਹਾ, ਪਰ 'ਸੁਹਿਰਦ ਸਿੱਖ' ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਅਮਨ-ਭਰੇ ਢੰਗਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤਭੇਦ ਏਡੇ ਖੁਲ੍ਹਾਖੁਲਾ ਸਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਕੁਨ ਲੌਂਗੋਵਾਲ-ਪੱਖੀ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ-ਪੱਖੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਗਏ ਸਨ। ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ 5 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਮਿਲਾਇਆ ਪਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਲਈ ਅਹਿਸਾਸ ਧਰਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਲੱਛਣੀ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਹਾ ਚੁਕਿਆ ਸੀ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ; ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਲਈ ਇਹ ਇਕੋ-ਇਕ ਰਾਹ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਕੇ ਭਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦੋ ਘੰਟੇ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਪਰ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਓਢੇ ਹੀ ਦੂਰ ਰਹੇ ਜਿਭੇ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ; ਉਹੋਂ ਮੁੜ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ, ਉੱਜ ਭਾਵੇਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਇਕ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ (20 ਸਤੰਬਰ)। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਖੀਰ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹਨੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੁਸਾ ਚੜ੍ਹਾਇਆ। ਜਿਥੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਸਾਧਾਰਨ ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਗੱਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਅਭਿਮਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਚੈਲੰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ। 'ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਲੋਕ-ਪ੍ਰਿਆ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਹਾਂ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ?' ਉਹਨੂੰ ਉਤਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ, ਤੇ ਹਾਰੀ ਸਾਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹਦਾ ਪਤਾ ਸੀ।

'ਮੈਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ...' ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਸਰ ਆਖਦਾ, 'ਸ਼ਸਤਰਬਧ ਹੋਣਾ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ... ਸ਼ਸਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਖ ਨੰਗਾ ਹੈ, ਜ਼ਿਬਾਹ ਹੋਣ ਲਈ ਲਿਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਲੋਲੇ ਵਰਗਾ।' ਉਹ ਅਕਸਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਦਾ। 'ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਤੀਵੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਦੂਰ ਹੋ ਮਾਨਦੰਡ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚਪਲਾਂ ਚਟਵਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।... ਬਰਾਹਮਣ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਜੰਮ-ਪਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭਲਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ-ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਉਹਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤਾ ਫਿਕਰ ਆਪਣਾ ਖਾਨਦਾਨੀ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੀ ਹੈ।...'

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਸਾਖ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਤ ਤੇ ਸੀ,

ਜੀਹਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੀਰੋ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਜਿਹੜਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਚੁਕਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤੇ ਉਹਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ, ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਕੈਂਪ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਉਣ ਲਗੇ, ਤੇ ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੀਤੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਖੀ, ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਦਿਸਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁਝ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤ ਸਕਦੀ ਸੀ; ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੇ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਕਾਂਪਲੈਕਸ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਣਗੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਡਰ ਛਾ ਗਿਆ। ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ, ਜਿਥੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪੁਜਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਹਿੰਦੂ ਨਵਰਤ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ, ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਚਿਤ ਉਹ ਡਰਨ ਲਗ ਪਏ ਸਨ। ਹਿੰਦੂ ਮੁਖ ਤੌਰ ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਵਲ ਸੁਰਖਿਆ ਲਈ ਵੇਖਣ ਲਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਕਿਉਂਚਿਤ ਉਹਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਾਜ਼-ਬਾਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਕਿਉਂਚਿਤ ਉਹ ਇਸ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਸੰਬੰਧ, ਭਾਵੇਂ ਰਸਮੀ ਹੀ ਸਨ, ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਨਾਰਮਲ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਖਿਚਾਉ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਹਿਟ-ਲਿਸਟ ਬਣਾ ਲਈ ਗਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਲਿਸਟ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਉ ਲਈ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਖਬਰਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ, ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਥੇ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੇ ਕਲ ਉਥੇ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਮੀ ਇਹਨਾਂ ਕਤਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਹਵਾ ਕਰਦੇ।

ਇਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸਿੱਖ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ; ਘਟੋ-ਘਟ ਇਹਨਾਂ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਆਖਦਾ ਕਿ 'ਉਹ (ਭਾਵ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ) ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਅਰਖਿਅਤ ਹਨ। ਫਰਜ਼ ਕਰੋ, ਬਦਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ?'

ਅਸਲ ਵਿਚ, ਹੁਣ ਕੁਝ ਵੀ ਗਰਿਫਤਾਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਆਲ ਇੰਡਿਆ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਜਹਿਰੀਲੇ ਲੜਾਕਪਨ ਦਾ ਵਿਖਾਲਾ ਕਰਨ ਲਗੀ। ਉਹਦੇ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਕੁਨ ਮੁਖ ਸਾਬੋਤਾਜੀਏ ਨਿਕਲੇ। ਇਹਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਹਰਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਜਿਹੜਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਨਿਕਟ-ਵਰਤੀ ਸੀ, ਗਾਈਡਿੰਗ ਸਪਿਰਟ ਸੀ। ਕਈ ਜਣੇ ਬੰਬਾਂ ਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਦੇ ਧਮਾਕਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਕਈ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ।

ਦਲ ਖਾਲਸੇ ਦੀਆਂ ਵੀ ਦੰਦੀਆਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ, ਅਮਰੀਕੀ ਨੈਸ਼ਨਲ, ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਦੀ ਪਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ, ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਵਲੋਂ ਬੁਲਾਈ ਗਈ 54 ਵੀਂ ਸਿੱਖ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਕ ਵਖਰੀ ਕੌਮ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਤਰਸੂਲ ਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ; ਹਿੰਦੂ ਸੁਰਖਿਆ ਸੰਸਥਾ, ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਬਣ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਗੁਮਨਾਮ ਹਿੰਦੂ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਕਈਆਂ ਨੇ, ਹਿੰਦੂ-ਪੱਖੀ ਮੁਜਾਹਰੇ ਕਰ ਕੇ ਨਾਮਣਾ ਖਟਿਆ। ਪਰ, ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਵੈਮ ਸਿੰਘ (ਆਰ ਐਸ ਐਸ) ਇਸ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਅਡ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਚਿਤ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਬਾਲਾ-ਸਾਹਿਬ ਦਿਓਰਸ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਹੀ ਅੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਚਿਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਨੀ ਪੁਚਾਉਣੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹਾਨੀ ਪੁਚਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਹਾਨੀ ਪੁਜੀ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਛੋਟੀ ਹੀ ਘੱਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਤੇ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਇਹਦਾ ਅਸਰ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੇ ਪਿਆ, ਜੋ ਘਟ ਕੇ ਅਗੇ ਰਹਿ ਗਈ ਬੇਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਅਤੇ ਦੇਸ ਦੇ ਅੰਤ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜੀਵਨ-ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਵਨਤੀ ਹੋਣ ਲਗੀ। ਕਈ ਸਨਅਤੀ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉੱਤੇ 40 ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਚ ਕਮੀ ਨੇ ਵੀ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਹਾਨੀ ਪੁਚਾਈ ਕਿਉਂਚਿਤ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨੇ ਕਰੈਡਿਟ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਖਰੀਦਾਰ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਡਲਿਵਰੀ ਹੋਈ ਚਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਕਤਲ ਭਾਕੇ ਤੇ ਧਾੜੇ ਹੁਣ ਆਮ ਹੋ ਗਏ। 17 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦੇ ਇਕ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿਤੀ ਗਈ। 18 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਗੰਭੀਰ ਤਰਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। 20 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਇਕ ਬੈਂਕ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੁਟ ਲਏ ਗਏ। 21 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰੀ ਲੰਧੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਵਿਚ ਇਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ, ਤੇ ਏਸੇ ਦਿਨਾਕੇ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। 25 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਡੀ ਆਈ ਜੀ ਪੁਲਸ, ਏ. ਐਸ. ਅਟਵਾਲ, ਨੂੰ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦੇ ਮੁਖ ਪ੍ਰਵੇਸ਼-ਦੁਆਰ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ।

ਅਟਵਾਲ ਦੇ ਕਤਲ ਨੇ ਰਾਜ ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਤਲ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਅਟਵਾਲ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਹੀ ਦੌੜ ਕੇ ਪਨਾਹ ਲਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਿਛੋਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਗਿਆ, ਅਟਵਾਲ ਦੇ ਕਾਤਲ ਵੱਲ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਟੈਂਪਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਲਗੇ ਕਈ ਹੱਥ-ਲਿਖੇ ਪੋਸਟਰ ਵੇਖੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਤਲ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਤੇ 'ਲਾਲ-ਸਲਾਮ' ਲਿਖਿਆ ਸੀ; 'ਕੁਝ ਸਾਬਕਾ ਨਕਸਲਾਈਟ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਸਫਾਂ ਵਿਚ ਆਣ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਸਨ।'

ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਸ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸੋ-ਵਿਸ਼ਵੇ ਇਹੋ ਅੱਤ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਸੀ ਕਿਉਂਚਿਤ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਧੱਕਾ ਵੱਜਾ ਸੀ — ਅਟਵਾਲ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਸਿੱਖ ਸੀ, ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੇ

ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੇ ਉਦੋਂ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਦੋਂ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਉਥੋਂ ਚੁਕ ਲਿਆਉਣ? — ਇਹ ਗੋਲਡਨ ਟੈਪਲ ਦਾ ਹਿਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਢਕ ਕੇ ਤੇ ਚੁਤੀਆਂ ਲੁਹਾ ਕੇ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਿਉਂਚਿਤ ਹੁਣ ਇਹਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲਡਨ ਟੈਪਲ ਕਾਂਪਲੈਕਸ ਦਾ ਹਿਸਾ ਐਲਾਨ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਝਬਦੇ ਹੀ ਉਹ ਸੁਰਾਖ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਕੂਮਤ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕੀ।

6 ਅਕਤੂਬਰ ਤਕ, ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਮੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮਝੇ ਗਏ ਸਨ, ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ, ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ 'ਸੁਹੀਏ' ਸਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਗੋਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਕਤਲ ਰਲੇ-ਮਿਲੇ ਹੋ ਗਏ; ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਵਿਲਵਾਂ ਲਾਗੇ ਇਕ ਬਸ ਦੇ ਛੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲੇਟਿਕਸ ਨਾਲ ਦੂਰ ਦਾ ਵੀ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਲਕੀਰ ਖਿਚੀ ਗਈ।

ਦੋਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਮਝਣ ਲਗ ਪਏ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਉਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਮੰਗਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਵਡੇ-ਪੈਮਾਨੇ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਸੀ, ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਦੋਹਾਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਿਚਲਾ ਪਾੜਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ, ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਿਆ।

ਬੜੇ ਘਟ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਤਲਾਂ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ। ਇਹਨਾਂ ਕੁਝ ਇਕਨਾਂ ਵਿਚ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਸਭਨਾਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਝੜਪ ਵਿਚ ਦੋ ਨਿਰੰਕਾਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਹਨਾਂ ਕਤਲਾਂ ਵੱਲ ਗੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਦਿਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਿੰਦੂ ਕਿਸੇ ਹਦ ਤਕ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਭਨਾਂ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਲਈ ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਜ ਦੀ ਚੇਅਰਮੈਨਸ਼ਿਪ ਹੇਠ ਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਪ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਹਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸਚਾ ਨਾ ਦਿਵਾਇਆ; ਉਹ ਹੋਰ ਸਦਾ-ਵਧੇਰੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਗੇ ਕਿ ਮਾਡਰੇਟਾਂ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ। ਕਤਲਾਂ ਵਿਰੁਧ ਜਾਂ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਿਰੁਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰਾਂ ਨਾ ਬੋਲ ਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਗੁਆ ਲਈ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਰਾਜਸੀ ਟੱਕਰ ਦਾ ਹੀ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਲਾ ਲੜਾਈ-ਝਗੜਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ੀਬਤ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾ-ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਅਤੇ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਜਿਹੜਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਦਿਨੋਂ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੀ, ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ, ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਅਕਾਲੀ ਰਹਿ ਚੁਕਿਆ ਸੀ, ਆਪਣਾ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਦਾ।

ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਖਲ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਖਲ, ਜਦੋਂ ਬਸ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਹਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ ਸਗੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਕਿ ਉਹਨੇ ਉਹਦੇ ਸਭਨਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਨ, ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਸੰਗਠਨ ਵਿਚੋਂ, ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਿਸਮਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁੜ ਮੁੜ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਪਰ ਉਹ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਬਸ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿਛੋਂ ਏਡਾ ਰੋਲਾ ਪਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਇਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟ, ਬੀ. ਡੀ. ਪਾਂਡੇ, ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਉਦੋਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਥੋਂ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਉਹਨਾਂ ਮੁਜਰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਤਲ ਜਾਂ ਭਾਕੇ ਮਾਰਨ ਪਿਛੋਂ ਟੈਪਲ ਵਿਚ ਆ ਪਨਾਹ ਲਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਤਲਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ-ਰਾਏ ਨੂੰ ਵੀ ਡਰ ਨਾਲ ਏਡਾ ਕੰਬਾ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਉਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲ ਦਿੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੇਧੂ ਨੂੰ ਵੀ ਫੜ ਸਕਦੀ ਜਿਹੜਾ ਇਥੇ ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਉਹਨੂੰ ਉਹਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ 'ਵਿਸ਼ਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਵਿਖਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਇਹਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਵਲੋਂ ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ 'ਡਿਕਟੇਟਰ' ਸੀ ਤੇ ਜੀਹਦੇ ਬਾਰੇ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੈ। 'ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਜਰਨੈਲ ਜਿਆ ਦਾ ਗੁੜਾ ਮਿਤਰ ਹੈ,' ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਦੱਸੀ, ਉਹਨੇ ਉਤਰ ਦਿਤਾ, 'ਉਹ ਇੰਟਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦਾ ਏਜੰਟ ਹੈ।'

ਵਿਲਵਾਂ ਲਾਗੇ ਬਸ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਲਗ ਪੱਕਾ ਅਜੇ ਕਾਇਮ ਹੀ ਸੀ, ਕਿ ਨੁਸ਼ਹਿਰਾ, ਜਾਲੰਧਰ, ਲਾਗੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜਿਹੜੇ ਬਸ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਇਕ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਬਚਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਉਹਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਆਖਿਆ ਇਹ ਕਤਲ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ। 11 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਉਹਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਸਭਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਝਾੜ-ਝੰਝ ਪਾਈ। ਉਹਨੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਉਤੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹਨਾਂ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਅਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੜਚੋਲ ਹੋਈ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਲਗਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਨੇ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨਾ ਹੀ ਗਵਰਨਰਜ਼ ਨਾ ਹੀ ਉਹਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਖੁਲੀ ਤਰਾਂ ਚਲਦੀ ਸੀ, ਨਿੱਕੇ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ ਕਦਮ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜੀਹਨੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਇਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਫੁਹ

ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਸੂਚਨਾ ਬਾਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਅਰੁਨ ਸਿੰਘ, ਨੂੰ ਪੁਚਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਰਾਜੀਵ ਦੇ ਖੋਜਕਾਰ ਕਈ ਵਾਰ ਸੁਝਾਉ ਦੇਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ, ਅਤੇ ਅਮਰੋਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਹੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਬਕਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਪੁਲਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੈਂਟਰ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਵੀ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗ ਭੇਜਦਾ। ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹਨਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਚਿਤ ਪੁਲਸ ਕੰਜੀਵਤ ਸਥਾਨਾਂ ਉਤੇ ਟਿਕਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨੂੰ ਵੀ ਆਈ ਪੀ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪੀ. ਐਸ. ਭਿੰਡਰ, ਜੀਹਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਇਨਚਾਰਜ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਏਡਾ ਰੁਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਹਰ ਲਿਲ੍ਹ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਉਹਦੇ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹੈ, ਜੁਲਾਈ 1983 ਵਿਚ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਖੁਦ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੋਲਡਨ ਟੈਪਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਜਰਮ ਵਧੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਸ ਗੋਲਡਨ ਟੈਪਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ, ਉਹਨੂੰ ਕਰੋਧ ਚਾੜ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੰਬਰ ਇਕ ਸਮਝਣ ਲਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਸੋਧ ਬਹੁਤਾ ਬਾਦਲ ਵਿਰੁਧ ਸੀ ਜੀਹਨੂੰ ਉਹ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਏਕੇ ਦੇ ਹਿਮਾਇਤੀ ਵਜੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਏਡਾ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਉਹਦੇ ਪਿੰਡ ਬਾਦਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨ ਉਤੇ ਕਿ ਬਾਦਲ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਹਨੇ ਉਥੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁਖ ਦੋਸ਼ੀ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਗਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਉਤੇ ਹੀ ਉਂਜ ਲਾਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਸੂਹ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਜੋ ਸੰਗੂ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਉਹ 5 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਵੇਗਾ, ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਇਆ। ਉਹਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਕਤਲਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਰੋਲਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਸਭਨਾਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੀ ਰਹੀ ਕਿਉਂਚਿਤ ਇਹਦੇ ਪੋਲਿਟਬਿਊਰੋ ਦਾ ਇਕ ਮੈਂਬਰ, ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ, ਸਿੱਖ ਸੀ ਤੇ ਜੀਹਨੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਵਿਰੁਧ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਿਰੁਧ ਡਟ ਕੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਨਿਤਰ ਰਹੇ।

ਪਰ ਇੰਚਾਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਆਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟ ਚੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬੇੜੇ ਦੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤੇ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਚਿਤ ਹੁਣ ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਦਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਹੈ ਉਹ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਹੀ ਹੈ, ਤੇ ਉਹ ਇਕ ਵਖਰਾ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਤੁੱਲਿਆ ਬੈਠਾ ਸੀ।

ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਚੋਰੀ-ਛਿਪੀ ਗੋਲਡਨ ਟੈਪਲ ਵਿਚ ਪੁਚਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸੈਂਟਰ, ਦੋਹਾਂ, ਦੀਆਂ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਮੁਖ ਤੌਰ ਤੇ ਲੰਗਰ ਲਈ ਰਾਸ਼ਨ ਢੰਡ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿਚ, ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਹੇਠ ਲੁਕਾ ਕੇ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸਾਹਬੰਗ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭੁਲਰ, ਸਾਬਕਾ ਮੇਜਰ-ਜਨਰਲ ਹੁਣ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਨ, ਤੇ ਉਹ ਸ਼ਸਤਰ ਪਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਨਚਾਰਜ ਸਨ। ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਗੋਲਡਨ ਟੈਪਲ ਵਿਚ ਚੁਤੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਸਦਾ, 'ਮੈਂ ਤੁਹਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸੈਟ ਤੇ ਰੇਡੀਓਜ਼ ਖਰੀਦਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਖਰੀਦੋ। ਹੁਣ ਜੇ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਸਟੈਟੀਸਟਿਕਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਏ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰੋਗੇ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਟੈਲੀਵੀਯਨ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੋਗੇ?'

ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਤੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਸਖਤ ਧੱਕਾ ਵੱਜਾ ਤੇ ਉਹਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸੁਝਾਉ ਬਾਰੇ ਅਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਪਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਏਡਾ ਦਬਾਉ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਟੋਹੜਾ ਵਲੋਂ ਵੀ, ਕਿ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪ ਚੁਕਿਆ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਗੋਲਡਨ ਕਾਂਪਲੈਕਸ ਦਾ ਹੀ ਹਿਸਾ ਹੈ, ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇਥੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਰਖਿਅਤ ਸਮਝਣ ਲਗਿਆ। ਉਹਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਉਹਨੂੰ ਫੜਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਗੇ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਇਹਦਾ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਹਕੂਮਤ ਉਦੋਂ ਤਕ ਝੁਕੇਗੀ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਅਕਾਲੀ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਰੁੱਪ, ਜਿਹੜਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹਨੂੰ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਮਿਲ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਤਲਾਂ ਵਿਰੁਧ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਭ ਕਾਤਲ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਪਰ, ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝ ਕੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਦਮ ਉਠਾਇਆ, ਪਰ ਟੋਹੜੇ ਨੇ ਸਾਬਤਾਜ ਕਰ ਦਿਤਾ (22 ਨਵੰਬਰ, 1983)

ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਉ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ — ਲੋਕ ਦਲ ਤੇ ਬੀ ਜੇ ਪੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਰਕ ਰਹੇ ਸਨ — ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸੈਂਟਰਲ ਰੀਜ਼ਰਵ ਪੁਲਸ ਅਚਿੱਤ ਵਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਉਹ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਥੇਦਾਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅੰਦਰ ਹਥਿਆਰ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਟੋਹੜੇ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜੀਹਨੇ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਰੇਰ ਕੇ ਮਨਵਾ ਲਿਆ। ਭਲਾ ਜਥੇਦਾਰ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਰਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੀ, ਕਮੇਟੀ ਜਿਸ ਦਾ ਪਰਧਾਨ ਟੋਹੜਾ ਸੀ? 15 ਦਸੰਬਰ, 1983, ਨੂੰ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ।

ਦੋਸੀ ਕੌਣ ਹਨ?

(ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿਛੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 10 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਏ ਦੰਗੇ ਫਸਾਦਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਅਸਰ ਬਾਰੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਾਰ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰਾਈਟਸ (ਪੀ. ਯੂ. ਡੀ. ਆਰ.) ਅਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਾਰ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ (ਪੀ. ਯੂ. ਸੀ. ਐਲ.) ਸਾਂਝੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸੀ ਉਸਦਾ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਨੂੰ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਇਕ ਸੁਹਿਰੰਦ ਹਿਤੋਬੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਰੀਪੋਰਟ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਲੜੀਵਾਰ ਛਪੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਿਣੀ ਹਾਂ — ਸੰਪਾਦਕ)

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ)

6. ਰਾਹੁਲ ਕੁਲਦੀਪ ਬੇਦੀ :

ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪਰੈਸ,
ਬਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਜਫਰ ਮਾਰਗ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110002
5 ਨਵੰਬਰ 1984

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ

ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ,
ਦਿੱਲੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ,

ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੱਥੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਕੁਤਾਹੀ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਹਿਸ਼ੀ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣੇ।

ਮੈਂ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੌੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋਗੇ।

ਤੁਹਾਡਾ ਦਾਸ
ਰਾਹੁਲ ਕੁਲਦੀਪ ਬੇਦੀ

ਉਤਾਰਾ :

—ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ (ਗ੍ਰਹਿ)
—ਗ੍ਰਹਿ ਸੈਕਟਰੀ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ,
—ਸਕੱਤਰ, ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਸਕੱਤਰੇਤ,
—ਮੁਖ ਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਸਕੱਤਰੇਤ,
—ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.
—ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.
—ਸਟੇਟਸਮੈਨ/ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ/ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ
ਟਾਈਮਜ਼/ਜਨਸਤਾ ਪੈਟਰੀਆਟ/ਦੈਨਿਕ ਸਮਾਚਾਰ/ਨਵ ਭਾਰਤ
ਟਾਈਮਜ਼/ਟੈਲੀ ਗਰਾਫ/ਫਰੀ ਪਰੇਸ/ਹਿੰਦੂ
—ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਅਖਬਾਰ ਅਤੇ ਰਸਾਲੇ।

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ

ਪੁਲੀਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ,
ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ, ਦਿੱਲੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ,

4 ਨਵੰਬਰ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪੁਲੀਸ ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਵਿਖੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸਾਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ. ਸੀ. ਜਾਤਵ ਆਈ. ਪੀ. ਐਸ., ਅਡੀਸਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੁਲੀਸ ਦਿੱਲੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ ਆਈ. ਪੀ. ਐਸ., ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੁਲੀਸ, ਪੁਰਬੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁਜਰਮਾਨਾ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਨ ਖਰਾਬੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੁਤਾਹੀ ਅਤੇ ਬੇਹੱਦ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਤਰਲੋਕਪੁਰੀ ਵਿਚ ਹੋਏ 30 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਚ, 2 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ 350 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਹੋਏ ਸੀ।

ਤਰਲੋਕਪੁਰੀ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਣਤੀ 95 ਹੈ। ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1. 2 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਖੁਨ ਖਰਾਬੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਿਆਂ ਮੈਂ ਅਤੇ ਜੋਸਫ ਮਲੀਆਕਨ, ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ, ਤਰਲੋਕਪੁਰੀ ਵਿੱਚ ਦੁਪਹਿਰੇ 2 ਵਜੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਪੁੱਜੇ। ਬਲਕਿ 32 ਤੋਂ 5000 ਗਜ਼ ਦੂਰ ਅਸੀਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਬਲਾਕ ਵਲੋਂ ਆਉਂਦੇ ਇਕ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਮਿਲੇ ਜਿਸ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਕਤਲ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਸੁਆਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਦੋ ਆਦਮੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ।

2. ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਾਧ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡੀ ਕਾਰ ਇਕ ਭੜਕੀ ਭੀੜ ਨੇ ਰੋਕ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਬਲਾਕ 32 ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

3. ਅਸੀਂ ਤਰਲੋਕਪੁਰੀ ਨੂੰ ਲਗਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ-ਕਲਿਆਣਪੁਰੀ ਪੁੱਜੇ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕੋਲੋਂ ਸਾਡੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਬਲਾਕ 32 ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮੱਦਦ ਮੰਗੀ। ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਦੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸੁਆਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਖਬਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ।

4. ਫੌਜੀ ਗਸ਼ਤ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਭਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਪੁਲੀਸ ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਪੁੱਜੇ। ਅਸੀਂ ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਮੰਜ਼ਲਾ ਉਪਰ ਕੋਟਰੋਲ ਰਮ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ

(ਥਾਕੀ ਪੰਨਾ 12 ਤੇ)

(ਪੰਨਾ 11 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਫੋਰਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਸਿਵਾਏ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ।

5. 6 ਵਜੇ ਕੇ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਤੇ ਤਰਲੋਕਪੁਰੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਕਲਿਆਣਪੁਰੀ ਦੇ ਐਸ. ਐਚ. ਓ., ਸੀ. ਐਸ. ਵੀ. ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਮੈਟਾਡੋਰ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਉਥੇ ਪੁੱਜੇ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੁਲਿਸ, ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਨੂੰ ਖਬਰ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੁਲਿਸ 7 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ।

6. ਪੁਲਿਸ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਜਾਵਤ ਤਰਲੋਕਪੁਰੀ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣਪੁਰੀ ਸਮੇਤ ਯਮਨਾਪਾਰ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤਦਿਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਚੈਨ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

7. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਾਵਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 5 ਵਜੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਮੰਜ਼ਲ ਉਪਰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਬਾਰੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਨੂੰ ਹੀ ਦਸ ਕੇ ਆਪਣੀ ਤਸਲੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਜਦ ਸ਼੍ਰੀ ਜਾਵਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਪਿਛਲੀ ਗੱਲ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਜੁਆਬ ਨਹੀਂ ਸੀ।

8. ਇਕ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ 10 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ ਹੋਏ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ 30 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਾਵਤ, 2 ਨਵੰਬਰ ਰਾਤ ਦੇ ਪੌਣੇ ਅੱਠ ਵਜੇ, ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ।

ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਸਮੇਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਵਹਿਸ਼ੀ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣੇ।

ਸਹੀ/-

ਸਹੀ/-

ਜੋਸ਼ਵ ਮਲੀਆਕਨ

ਰਾਹੁਲ ਕੁਲਦੀਪ ਬੇਦੀ

ਇਸ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਸਭਾਸ਼ ਟੈਡਨ ਨੂੰ 5.11.84 ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

7. ਮਿਸ ਕਾਮਿਨੀ ਜੋਸ਼ਵਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਪਰੀ ਕੋਰਟ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ : 3 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਂਝੂ ਨਗਰ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਪਦਮ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। “ਕੋਈ ਗਤਬਤ ਨਹੀਂ। ਇਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹੈ।” ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਗਏ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਾਂ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਪੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਤੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਪੁੱਜੇ ਉਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੇ ਗਿਣਤੀਦਾਰ ਦੱਖਣੀ ਗਨੇਸ਼ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਤੋਂ ਪਾਰ ਬਸਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਗਨੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਾਡੀ ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਉਹ ਭੀਤ ਜਿਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਭੜਕ ਉਠੀ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਕਾਰ ਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਅਤੇ ਸਲਾਖਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਦੀ ਕਿਲ੍ਹੇ ਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਕੇ ਤਵਾਜ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪਦਮ ਸ਼ਰਮਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭੀਤ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਥੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜਬੇਬੰਦ ਪਦਮ ਸ਼ਰਮਾ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਚੋਣ ਹਲਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਚਲਦਾ

ਜਨਤਾ ਨੇਤਾ ਰਿਹਾਅ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ: ਪੰਜਾਬ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 124-ਏ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ।

Telephone 562 - 2766

0441808 - 39 - 27

GURUGOBIND SINGH TEMPLE ASSOCIATION

P. O. Box 2239, Prince George, B.C.

V2N 2J8

To

President

Federation of Sikh Societies of Canada

SUBJECT: OPPOSITION OF W.S.O. OF CANADA

Dear Mr. President

Waheguru Ji Ka Khalsa!

Waheguru Ji Ki Fateh!

Management Committee of this society has been informed that Federation of Sikh Society of Canada opposes W.S.O. of Canada, is trying to controll their autos and creating hinderances in their progress.

Hence, in the name of UNITY OF KHALSA PANTH, we request you that this may be stopped, otherwise we will be forced to withdraw our society from your federation of associations

Hoping to have a response from your end.

Thanking you,

Sanget da daas,

Gurbinder S. Minhas
(Secretary)

ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਉਪਰ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) — ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ, ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੰਡੀ ਕਾਲਾਂਵਾਲੀ ਏਰੀਏ ਅੰਦਰ ਅਨੇਕਾਂ ਬੇਕਸੂਰ ਅਕਾਲੀ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਤੇ 'ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ' ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ 'ਤੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ' ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦਲ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਉਹ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ

ਸਿਨੇਮੇ ਦਾ
ਖਜ਼ਾਨਾ
ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.) — ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿਨੇਮੇ ਦੇ ਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਨਾਮੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਨੇਮਾ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਫਰਾਡ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਨੇਮਾ ਮਾਲਕ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਫਰਾਰੀ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

NON-SMOKERS & SMOKERS

TOGETHER
WE ARE
STRONGER

NORTH AMERICAN LIFE
Permanent & Terms SUDESH KALIA
Plan

- * Life and Group Insurance
- * Retirement & Pension Plans
- * Company Pension and Health Benefit Plans
- * Estate Protection
- * Business & Mortgage Insurance

Ph. 685-9335

Real Plumbing & Electrical Supply

7211 Main St. (at 56th Ave.)
VANCOUVER, B.C. V5X 3J3

- ਸੇਲਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ
- ਪਲੰਬਿੰਗ
- ਗੇਟਿੰਗ

- ਬਿਜਲੀ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਟੈਂਕ
- ਸਰਮਿਕ ਟਾਈਲਜ਼ ਇਨਸਟਾਲੇਸ਼ਨ

Do-It- Yourself

- ਅਸੀਂ ਫਰਿਜ਼ ਤੇ ਸਟੋਵ ਵੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Satwinder Reehal ਸਤਵਿੰਦਰ ਗੀਰਲ

Ph. 324 - 7066

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

■ BUYING
■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation.

Malkit Dhami, M.A. (Eco.)

Office: 736-3831 Res: 434-8548

Pager 524-8581, #2229

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ —

‘... ਤੇ ਦੇਵ ਪੁਰਸ਼ ਹਾਰ ਗਏ’ ਅਤੇ ਰੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ

(ਲੇਖਕ — ਡਾਕਟਰ ਕਾਵੂਰ)

— ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਭ (ਸਾਧੂ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ)

ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾਕਟਰ ਇਬਰਾਹੀਮ ਟੀ. ਕਾਵੂਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ (Begon Godmen) ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ... ਤੇ ਦੇਵ ਪੁਰਸ਼ ਹਾਰ ਗਏ — ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਛਪਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਮੇਘਰਾਜ ਮਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਰੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰਚਲਿਤ ਵਹਿਮਾਂ — ਭਰਮਾਂ, ਜਾਦੂ—ਟੂਣਿਆਂ ਅਤੇ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਪਣ ਉਪਰੰਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਛਾਪਣੀ ਪਈ। ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਵੋ, ਛੱਡਣੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਉਪਰੰਤ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉਭਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈਆਂ।

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ, ਭੂਤ-ਪ੍ਰੇਤ, ਜੋਤਸ਼, ਕਰਾਮਾਤ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਜਿਹੜੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਜਕੜ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੀ ਹਨ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਹੈ? ਜਿਹੜੇ ਸੰਤ, ਜੋਤਸ਼ੀ, ਕਰਾਮਾਤੀ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਕੀ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਡਾ. ਕਾਵੂਰ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਦੇਵ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਨੰਗਿਆਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਤੋਂ ਭਰ ਹਟਾਇਆ। ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਨੇਕਾਂ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਗਲਤ ਰੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਧਰਮ ਦੀ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਡਾ. ਕਾਵੂਰ ਨੇ “ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਇਖਲਾਕੀ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ” ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਬਾਰੇ, ਮੱਤ ਬਾਅਦ ਜਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ, ਜੋਤਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਹਨ।

ਡਾਕਟਰ ਕਾਵੂਰ ਨੇ ਲੰਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਰੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ-ਜਦੋਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਕਾਵੂਰ ਨੇ 1963 ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਰਾਮਾਤੀਆਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ, ਤੇ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦੇਣਗੇ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਧੋਖੇ ਦੇ ਕੋਈ ਚਮਤਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਲੌਕਿਕ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਡਾ. ਕਾਵੂਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਉਹਦੀ ਮੱਤ ਤੱਕ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਲਵੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੱਤ ਤੱਕ, ਜੋ ਅਜੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇਨਾਮ ਨਾ ਜਿਤਿਆ। ਬਹੁਤੇ ਕਰਾਮਾਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਾਈ ਅਤੇ ਹਾਰ ਗਿਆ।

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਉਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਰਜ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਡਾ. ਕਾਵੂਰ ਨੇ ਜਾਂ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੂਤਾਂ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਭੂਤ ਕੱਢਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣ ਦੇ ਢਕੋਂ-ਜ ਨੂੰ ਨੰਗਿਆਂ ਕੀਤਾ।

ਵਹਿਮਾਂ, ਭਰਮਾਂ, ਭੂਤਾਂ ਪ੍ਰੇਤਾਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ, ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਅਸਰ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ

ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਕਈ ਵਹਿਮਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ:— ਸੁੱਤ ਸਮਾਂ, ਸ਼ਗਨ, ਬੁਰੀ ਔਖ, ਬੁਰੀ ਜਬਾਨ, ਟੂਣੇ, ਜਿਉਤਸ਼, ਹੱਥ ਰੇਖਾ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀਆਂ ਚਮਤਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਪੁਜਾ, ਮੰਤਰ, ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾਵਾਂ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭੋਟਾ, ਪਵਿੱਤਰ ਰਾਖ, ਪਵਿੱਤਰ ਆਦਮੀ, ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ, ਪਵਿੱਤਰ ਵਸਤੂਆਂ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਹਿਮ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੀ ਨਿੱਤ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਡਾ. ਕਾਵੂਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਹਿਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁਝ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਿਮਾਗਾਂ ਦੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚਕਮਾ ਦੇ ਕੇ ਧਨੀ ਹੋਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:—

ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ, ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚੋਂ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੇਈਮਾਨ ਆਦਮੀ, ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਉਹ ਅਧਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਪਾਦਰੀ, ਸੰਤ, ਮਹੰਤ, ਸਿੰਧ, ਗੁਰੂ, ਗਿਲੀ, ਸਵਾਮੀ, ਯੋਗੀ ਅਤੇ ਪਾਂਡੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ, ਯੋਗਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਲੇ ਇਲਮਾਂ, ਟੂਣਿਆਂ, ਪ੍ਰੇਤਾਂ, ਟੈਲੀਪੈਥੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਖੰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਾਖੰਡੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤੀ ਹਿੰਦੂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭੁੱਖੀਮਾਨ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ, ਘਟ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਵੱਧ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਚੁਸਤ ਆਦਮੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਹੱਥ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਵਤਾਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਦੇਵ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਗੋਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰੀ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਛਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਸਾਂਗ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਉਸ ਨੂੰ ਫੱਲ ਭੋਟਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡੰਡਾਉਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਦਰਸ਼ਕ, ਚਮਤਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੋਂਗੀ ਸਾਹਮਣੇ ਡੰਡਾਉਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਦਾਰੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਪੈਸੇ ਵੰਡ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਰੋਬੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਭੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਮੁਜਰਮਾਂ, ਡਾਕੂਆਂ, ਨੰਗਾਂ, ਸਮਗਲਰਾਂ, ਬਲੈਕ-ਮਾਰਕੀਟੀਆਂ, ਜੋਬ-ਕਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਚੋਰਾਂ ਵਾਲੇ ਹੀ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬੇਵੱਸ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਹਾਸਿਲ ਹੈ। ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਿਚ, ਜਿਥੇ ਬਹੁਸੰਮਤੀ, ਧਰਮ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪਾਖੰਡੀ ਆਪਣੇ ਪਾਖੰਡ ਦੇ ਵਿਉਂਤਪਾਤ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੀ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਈਸਾ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਪੋਪ, ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾ ਆਦਮੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਰਾਬ ਗਿਰਜੇ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਜਸ਼ਨ ਤੇ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਈਸਾ ਮਸੀਹ ਦਾ ਖੂਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧੋਖੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਉਤਸਵ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਰਸਾਇਣਕ ਪਰਖ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀ ਦਖਾਵਿਆਂ ਵਿਚ ਭੋਟਾ ਭਰ ਵੀ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ, ਧੋਖਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਕਾਵੂਰ ਦੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋ ਕੇ ਛਪੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਡਾ. ਕਾਵੂਰ ਦੀ ਰੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦਕ ਮੇਘਰਾਜ ਮਿੱਤਰ (ਪ੍ਰਧਾਨ) ਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵਾਰ ਇਸ ਦੇ ਮੋਢੀ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਡਾ. ਕਾਵੂਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਰਕਮ ਘਟਾ ਕੇ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਪਰ

ਚੁਣੌਤੀ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਹੀ ਹਨ ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਕਾਵੂਰ ਨੇ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ। ਚੁਣੌਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:—

ਚੁਣੌਤੀ

ਮੈਂ, ਇਬਰਾਹਿਮ ਕਾਵੂਰ, ਜੇ. ਪਾਪਾਨਕਾਂਡ ਲੇਨ, ਕੋਲੰਬੋ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਜਿਹੜਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ, ਜਿਥੇ ਧੋਖਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਚਮਤਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼, ਮੇਰੀ ਮੌਤ-ਹੋਣ ਤੱਕ, ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਾਮ ਜੇਤੂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਤਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦੇਵ-ਪੁਰਸ਼, ਸੰਤ, ਯੋਗੀ, ਸਿੰਧ, ਗੁਰੂ, ਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੂਸਰੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਤਮਿਕ ਕਸਰਤਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਕੇ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਹਨ:—

1. ਜਿਹੜਾ ਸੀਲਬੰਦ ਕਰੋਸੀ-ਨੋਟ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।
2. ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਕਰੋਸੀ-ਨੋਟ ਦੀ ਠੀਕ ਨਕਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।
3. ਜਿਹੜਾ ਬਲਦੀ ਹੋਈ ਅੱਗ ਤੇ, ਆਪਣੇ ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਅੱਧੇ ਮਿੰਟ ਲਈ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਖੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।
4. ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ, ਜੋ ਮੈਂ ਮੰਗਾਂ, ਹਵਾ ਵਿਚੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।
5. ਮਨੋ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਮੋੜ ਦੇਵੇ।
6. ਟੈਲੀਪੈਥੀ ਰਾਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।
7. ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਰਾਹੀਂ, ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਗੰਗਾ-ਜਲ ਨਾਲ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਰਾਖ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਵਧਾ ਸਕੇ।
8. ਜਿਹੜਾ ਯੋਗਿਕ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉੱਡ ਸਕੇ।
9. ਯੋਗਿਕ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨਬਜ਼ ਰੋਕ ਸਕੇ।
10. ਪਾਣੀ ਉੱਤੇ ਪੈਦਲ ਤੁਰ ਸਕੇ।
11. ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਇਕ ਥਾਂ ਛੱਡ ਕੇ, ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਜਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ।
12. ਯੋਗਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ 30 ਮਿੰਟ ਲਈ ਸਾਹ-ਕਿਰਿਆ ਰੋਕ ਦੇਵੇ।
13. ਰਚਨਾਤਮਕ ਭੁੱਖੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੇ। ਭਗਤੀ ਜਾਂ ਅਗਿਆਤ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਆਤਮ-ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ।
14. ਪੁਨਰ-ਜਨਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਅਨੋਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲ ਸਕੇ।
15. ਅਜਿਹੀ ਆਤਮਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਤ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰੇ, ਜਿਸਦੀ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ।
16. ਫੋਟੋ ਖਿੱਚ ਲੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਫੋਟੋ ਤੋਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਸਕੇ।
17. ਜਿੰਦਾ ਲੋਹੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚੋਂ ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਸਕੇ।
18. ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦਾ ਭਾਰ ਵਧਾ ਸਕੇ।
19. ਫੁੱਪੀ ਹੋਈ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਸਕੇ।
20. ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਪੈਟਰੋਲ ਵਿਚ ਬਦਲ ਸਕੇ।
21. ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਖੂਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਸਕੇ।
22. ਅਜਿਹੇ ਜੋਤਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪਾਂਡੇ, ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਜੋਤਸ਼ ਅਤੇ ਹੱਥ ਰੇਖਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਜੇਕਰ ਉਹ ਦਸ ਹੱਥ-ਚਿਤਰਾਂ ਜਾਂ ਦਸ ਜਿਓਤਿਸ਼-ਪੱਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਆਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ, ਮਰਿਆਂ ਅਤੇ ਜਿਓਤਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸ ਸਕਣ, ਜਾਂ ਜਨਮ ਦਾ ਠੀਕ ਸਮਾਂ ਤੇ ਸਥਾਨ; ਸਮੇਤ ਅਖਬਾਸਾਂ ਤੇ ਰੇਖਾਸ਼ਾਂ ਦੇ, ਦੱਸ ਸਕਣ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਾਲਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ:

1. ਜਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਮੇਰੀ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਕੋਲ, ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ, ਬਤੌਰ ਮਾਨਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਹ ਰਕਮ, ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਹਾਲਤ (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 12 ਤੇ)

BOMBAY SWEETS

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

ਕਵਿਤਾ ਜਿਉਲਰਜ਼

ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਵਿਚ ਗਹਿਣੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਵਿਤਾ ਜਿਉਲਰਜ਼ ਤੇ ਆਓ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸੋਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਓ ਜਾਂ ਸਾਥੋਂ ਖਰੀਦੋ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁੜਵਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਗਹਿਣੇ ਬਣਵਾਓ। ਅਸੀਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਾਟ ਬਹੁਤ ਵਾਜਬ ਲਾਵਾਂਗੇ।

ਇਕ ਵਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

Contact:

Sukhvinder (Sunny) Prop.

Bus: 875-0611 Res: 324-4897

4183 Fraser St., Vancouver, B.C. V5V 4G1

PARVEEN

ACCOUNTING SERVICES

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਉਂਤਪਾਤ ਜਾਂ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਲਈ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਣ ਲਈ (Book-keeping) ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਭਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯਾਦ ਰੱਖੋ।

Parveen Adrakar

ਬੇਸਿਕ ਚਾਰਜ \$10.00

... ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਵਧੀਆ ਕੰਮ

324-1191

7277 Fraser St., [57th Ave.] Vancouver,

"WILD BILL" DOES IT AGAIN!!

ONE TIME ONLY!

WESTERN CANADA'S LARGEST BRAND NAME FURNITURE DISCOUNT STORE!

4 Pieces
Mirror and Dresser,
Dresser
Head Board Only

Only

\$498⁰⁰

ASK ABOUT OUR FREE INTEREST O.A.C.

4 PIECE ELM BEDROOM SUITE BY VICTORIAVILLE

Finished in Terra Oak. You get: •Triple Dresser •3 Way Mirror
•54-60" Headboard •Chest on Chest •Nite Tables available.

~~\$2295~~

YOUR CHOICE

\$1588

~~\$2295~~

CONTEMPORARY 3 PIECE SUITE

Luxury deep-seated Drayton 3-pce. suite accented with solid oak show wood - Beautiful! You get: SOFA, LOVESEAT, AND CHAIR!

"Wild" Bill's

We Never Meet Prices, We Beat Prices!
furniture Place

IS
THE
PLACE

13251 • 72nd Avenue, Surrey, B.C. 590-1541

5 Blocks West of King George Hwy.

HOURS: Mon-Fri: 10 a.m.-9 p.m.; Saturday 9 a.m.-6 p.m.; Sunday 11:30 a.m.-5:30 p.m.

P.S. I LOVE SENIORS!

(ਪੰਨਾ 13 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਪੈਸੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਵਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸਸਤੀ ਸ਼ਹਿਰਤ ਭਾਲਦੇ ਹਨ

ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਰੁਪਏ, ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਗੇ।

2. ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਚਣੌਤੀ ਉਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਜਮਾਨਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਨੂੰ, ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ, ਕਿਸੇ ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਤੇ ਪਰਖੇਗਾ।

4. ਜੇਕਰ ਆਦਮੀ ਪਰਖ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਮੁੱਢਲੀ ਪਰਖ ਵਿਚ ਹੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਜਮਾਨਤ ਜ਼ਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

5. ਜੇਕਰ ਆਦਮੀ ਮੁਢਲੀ ਪਰਖ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਆਖਰੀ ਪਰਖ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

6. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਆਖਰੀ ਪਰਖ ਵਿਚ ਭੀ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ-ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ, ਸਮੇਤ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

7. ਸਾਰੀਆਂ ਪਰਖਾਂ, ਧੋਖਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੂਰਨ ਤਸੱਲੀ ਤੱਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਰੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:

ਇਕ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦਾ ਭਗਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਾਈਂ ਬਾਬੇ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਬਾਰੇ ਗੈਰ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂਕਿ ਇਸ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮਪੁਰੇ ਇਕ ਇਜ਼ਨੀਅਰ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਸਾਈਂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਅੰਬ ਅਤੇ ਇਕ ਚਾਕੂ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਅੰਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਮੀਲ ਦੂਰ ਬੈਠਾ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਇਸ ਅੰਬ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮਝਾਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਅਧਿਆਪਕ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅੜਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚੀ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪਰੰਤੂ ਆਖਰਕਾਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਇਹ ਅਧਿਆਪਕ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਮੋਸ਼ੀ ਵੇਖਣੀ ਪਈ।

ਬਠਿੰਡਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਮਟੀ 'ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਮਟੀ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਲਟਕਾ ਦੇਵੇਗੀ ਪਰੰਤੂ ਸਾਡੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਮਟੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪੈਣੇ ਇਸ ਭੁਲੇਖੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਤੀਆਂ, ਮਟੀਆਂ ਲਈ ਛੱਤੀ ਹੋਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਏਕੜ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਵਾਹੀ ਹੋਣ ਲੈ ਆਉਣ।

ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਉਧਰ ਦੇ ਇਕ "ਸਿਆਣੇ" ਸ਼ਿਵਚੰਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਭੂਤਾਂ-ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਰ ਤੋਂ ਬੈਠਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵੱਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਭੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਕ ਪਿੰਨ ਨੂੰ ਚੁਕਵਾ ਕੇ ਇਕ ਇੱਕ ਦੂਰ ਰਖਵਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਣੀ-ਪਾਣੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਦੱਸ ਸਕਿਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦਾ ਫਰੋਬ ਨੰਗਾ ਹੋਇਆ।

ਜ਼ਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਉਗੋਕੇ ਦੇ ਇਕ ਪੁੱਛਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇਵ ਪੁਰਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ...ਤੇ ਦੇਵ ਪੁਰਸ਼ ਹਾਰ ਗਏ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਭੂਤ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਲਿਆ ਕੇ ਖੇਲਣ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਭੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਲਿਆਓ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬੇਲਟ ਲਾ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਉਸਦੀ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਵੀ ਮੰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹ ਭਰਾ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਭੱਜ ਗਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਤ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਰੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਹਰ ਸੁਝਾਵਾਂ ਬੰਦਾ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰਹਿ ਰਹਿਾ ਹੋਵੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਵੇ। ਕਿਤਾਬ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:—

ਪਤਾ:

ਮੇਘਰਾਜ ਮਿੱਤਰ (ਸਾਇੰਸ ਮਾਸਟਰ) ਪ੍ਰਧਾਨ

ਰੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਪੰਜਾਬ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਟਰੀਟ,

ਕੱਚਾ ਕਾਲਜ ਰੋਡ, ਬਰਨਾਲਾ

ਜ਼ਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ

ਪੰਜਾਬ, ਇੰਡੀਆ।

ਗਜ਼ਲ

ਪ੍ਰਮਾਣੀਤ ਸਿੰਘ 'ਕੰਵਲ'(ਰਾਮਪੁਰੀ)

ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਨਵਰਤ ਵਸਦੀ ਸੀ, ਮਾਂ ਘਰ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ 'ਤੇ ਰੋ ਕੇ।
ਪਾਈ ਸਾਂਝ ਮੈਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤਾਂ ਦੇ, ਉਹਦਾ ਖਹਿਤਾ ਛੱਡਿਆ ਰੋ ਰੋ ਕੇ।

ਕੋਛਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਕੀ ਜਾਨਣ, ਕੀ ਮੁਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਗੰਗੇ ਦਾ
ਇਹਦੀ ਕਦਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਏ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਲੱਭਿਆ ਰੋ ਰੋ ਕੇ।

ਜਿਹਨਾਂ ਫੁਟ ਦਾ ਬੀਜ ਅਸਾਡੇ ਲਈ, ਹੱਥੀ ਆਪਣੀ ਹੱਸ ਹੱਸ ਬੋਲਿਆ ਸੀ
ਅਸੀਂ ਚਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਗਏ, ਉਹਨਾਂ ਆਪੇ ਵੱਢਿਆ ਰੋ ਰੋ ਕੇ।

ਸੋ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ, ਅੱਖੀਆਂ ਵਿਚ ਕਜ਼ਲਾਂ ਪਾਇਆ ਸੀ
ਖਬਰੇ ਕੀ ਹੋਇਆ ਆਏ ਨਾ, ਅਸੀਂ ਕਜ਼ਲਾਂ ਕੱਢਿਆ ਰੋ ਰੋ ਕੇ।

ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਮਝ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ, ਅਸੀਂ ਦਾਮਨ ਘੁੱਟ ਕੇ ਫੜ ਬੈਠੇ
ਪਰ ਨਿਕਲੇ ਧੌਬੇ ਬਾਜ ਬਣੇ, ਤਾਂਹੀਓਂ ਦਾਮਨ ਛੱਡਿਆ ਰੋ ਰੋ ਕੇ।

ਤੋਰੀ ਖੋਜ 'ਚ ਦਰ ਦਰ ਭਟਕੇ ਸਾਂ, ਤੋਰੇ ਦੀਦ ਦੀ ਪਰ ਨਾ ਝਲਕ ਪਈ
ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਨਾ ਉਠਾਵੀਂ ਦਰ ਉਤੋਂ, ਦਰ ਤੋਰਾ ਲੱਭਿਆ ਰੋ ਰੋ ਕੇ।

ਮੇਰੇ ਰੋਗ ਦਾ ਦਾਰੂ ਸੱਚ ਆਖਾਂ, ਹੈ ਨਹੀਆਂ ਕੋਲ ਤਬੀਬਾਂ ਦੇ
ਇਹਦੀ ਤਾਂ ਦਵਾਈ ਖੁਦ ਹੈ ਉਹ, ਜਿਹਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਲਗਿਆ ਰੋ ਰੋ ਕੇ।

ਪਾਣੀ ਕੋਸ਼ਾ ਤੱਕ ਦਰਿਆ ਦਾ ਅਸੀਂ ਕਿਥੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਵੇਖਣ ਤੁਰ ਪਏ ਸਾਂ
ਕੀ ਤੱਕਿਆ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ 'ਚੋਂ ਇਹੋ ਦਰਿਆ ਵਗਿਆ ਰੋ ਰੋ ਕੇ।

ਅਖੀਆਂ 'ਚ ਵਸਾ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ, ਪਲਕਾਂ ਦੇ ਖੂਹੇ ਭੇਡ ਲਵਾਂ,
ਹੁਣ "ਕੰਵਲ" ਕਿਵੇਂ ਦਸ ਜਾਣ ਦਿਆਂ, ਇਹਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚ ਸਦਿਆ ਰੋ ਰੋ ਕੇ।

● ਸਭਿਅ ਕੁਤੀ

"ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੀ ਬਹੁਤ ਅਸਭਿਅ ਹੈ।" ਅਸਾਂ ਆਪਣੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬੀਵੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਆਪਣੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਹੁਰੇ ਨੂੰ ਕੀਤੀ।

"ਕਿਉਂ? ਕੀ ਹੋਇਆ?" ਉਹਨਾਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ। "ਅਸਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਇੱਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੀ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਅਜੂਬਾ ਵੇਖ ਲਿਆ ਹੋਵੇ।" — ਅਸਾਂ ਕਿਹਾ।

"ਇਹ ਤਾਂ ਸਭਿਅਤਾ ਤੇ ਸਲੀਕੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।" — ਸਾਡੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਹੁਰੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ — "ਮੇਰੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਕੁਤੀ ਵੇਖਦੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਕਹਿਕੇ ਲਾਉਣ ਲੱਗਦੀ।"

● ਸ਼ਰਯੂਤ

ਲਘੂ ਕਥਾ

ਭੀੜ

— ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਟੀਆ

ਕੈਮਿਸਟ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਅੱਗੇ ਭੀੜ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਕੈਮਿਸਟ ਨੇ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਉਹ ਵੇਖੋ ਜੀ ਔਹ ਔਰਤ ਮੇਰੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਦਸ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੱਠੀ-ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।" ਸਿਪਾਹੀ ਉਸ ਜ਼ਨਾਨੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਟੁਰਿਆ। ਭੀੜ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਵੇਖੋ ਸਾਲੀ ਜ਼ਨਾਨੀ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਚੋਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਚੋਰ ਹੈ ਇਉਂ ਭੀੜ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਿਛੇ ਦਾ ਮਾਲ ਹੋਵੇ।"

ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਅੰਦਰ ਝਾਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਔਰਤ ਆਪਣੀ ਬੀਮਾਰ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿਤੀ ਪਿਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਲੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਇਆ।

ਉਸ ਨੇ ਕੈਮਿਸਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ, "ਲੋ ਭਾਈ ਆਪਣੇ ਦੱਸ ਰੁਪਏ" ਤੇ ਚੁਪਚਾਪ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਭੀੜ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਝੁਲਸਾਇਆ, "ਸਾਲੇ ਨੇ ਗਰੀਬ ਔਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਾਸਿਆ।"

ਅਨ: ਸਰਬਜੀਤ

ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਦਾਗ ਲਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਿੰਬੂ ਦੇ ਰਸ ਵਿਚ ਲੂਣ ਪਾਕੇ ਦਾਗ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਡਿਓਂ ਦਿਓ, ਫਿਰ ਉਹ ਕੱਪੜਾ ਧੁੱਪੇ ਰਹੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 2-3 ਵਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਾਗ ਉਤਰ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਜੇ ਝੜਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹਾਉਣ ਤੋਂ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੰਬੂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਲੋ। ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗਜ਼ਲ

ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ 'ਚਮਨ'

ਪਟਲ ਤਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਰ ਮੌਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ।
ਜੀਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਗੱਲਜੋੜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ।
ਨਹੀਂ ਤੜ ਚੜ ਮਕੋਰੀ ਬੰਦੂਲ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾਰੀ,
ਹਥੀ ਨਾ ਇਥ ਧਾਗਾ ਖੁਦ ਤੜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ।
ਮਰਖੋੜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੋਵੇ ਈਮਾਨ ਤੋਰਾ,
ਧਣ ਕੇ ਚੰਗੇਰਾ ਮਾਖੀ ਮੁਖ ਲੋੜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ।
ਗੋਰਾਂ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ 'ਚ ਕੰਡੇ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਤੋ,
ਆਪਣੇ ਤੂੰ ਆਪ ਸ਼ਨਿਆ ਹੋਂ ਰੋੜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ।
ਸਹਿਣੀ ਮਹਾਨ ਜਿਸਦੀ ਹੈ ਉਹ ਮਹਾਨ ਬੰਦਾ,
ਦਸਿਆ ਵਡੇਰਿਆਂ ਨੇ ਹੈ ਨਿਰੋੜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ।
ਪੁਲ ਜੋੜਦਾ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਨੂੰ
ਖੁਦ 'ਚਮਨ' ਹਰ ਕਿਨਾਰਾ ਤੂੰ ਜੋੜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ।

ਗਜ਼ਲ

ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ 'ਚਮਨ'

ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਜ਼ਲੂਮ ਤੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦੇ ਖਾਲਸਾ।
ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਦੁਖਾਉਂਦੇ ਖਾਲਸਾ।
ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਆਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਦਾ,
ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦੁਬਾਉਂਦੇ ਖਾਲਸਾ।
ਹਰ ਸੁਖਾ ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਭਾਲ ਸਰਬੱਤ ਦਾ,
ਏਕਤਾ ਉਪਕਾਰ ਦੀ ਜੋਤੀ ਜਗਾਉਂਦੇ ਖਾਲਸਾ।
ਤੜਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਟੁੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ,
ਹਰ ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦੇ ਖਾਲਸਾ।
ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦੇ ਨੇ ਪਏ
ਕਦੇ ਵੀ ਭੇਖੀ ਮਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦੇ ਖਾਲਸਾ।
ਜ਼ੁਲਮ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਜੇ ਜਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਦੀ,
ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦੇ ਸਦਾ ਹੈ ਛੱਕੇ ਛੱਡਾਉਂਦੇ ਖਾਲਸਾ।
ਪੁਣ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਫੁਲੋ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਦੋਬੋ ਹੈ,
ਨੀਚਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਖਾਲਸਾ।
ਖੁਨ ਪੀਂਦੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ਾਲਮ ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ,
ਖੁਨੀਆਂ ਦੀ ਰੋੜ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਹੋ ਗਾਉਂਦੇ ਖਾਲਸਾ।
'ਚਮਨ' ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸਦਾ ਬ ਦਨਾਮੀਆਂ ਦੇ ਦਾਗ ਨੂੰ,
ਮਿਰ ਤਲੀ ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਸ ਕੇ ਟਿਕਾਉਂਦੇ ਖਾਲਸਾ।

ਤੋਰੇ ਦਰ ਆਇਆ, ਬੰਧਨ-ਮੁਕਤ
ਤਾਂ ਜੋ ਆਤਮਾ ਬੀਵੇ,

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ?

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

- ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ
- ਇੰਡੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ (ਗੋਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਆਰਫਨ (ਯਤੀਮ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਰਿਵਫੂਜੀ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ।
- ਬਿਜਨਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।

- ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਇਨਕੁਆਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਟੈਮਪਰਰੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਜਾਂ ਫੁਨ ਕਰੋ

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

ਘਰ (604) 228-0452
(604) 733-5611

ਟੈਲੈਕਸ 04-508746

Malkit Singh Parhar
#201-1275 W. 6th Avenue,
Vancouver, B.C. V6H1A6

- ਗੈਰਰਿਨਿੰਗ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਵਿਜ਼ਟਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਇੰਡੀਆ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਡਾਈਵੋਰਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਸਿਟੀਜਨ ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।

ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਪਿੰਡ ਢੁੰਡੀਕੇ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਦਾ ਸੁਭ ਵਿਆਹ

ਐਥਟਸਵੈਰਡ — ਢੁੰਡੀਕੇ ਨਿਵਾਸੀ ਸ: ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦਾ ਸੁਭ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1985 ਨੂੰ ਬੀਬੀ ਕੁਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੰਨੂੰ ਸਪੁੱਤਰੀ ਸ: ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਪਿੰਡ ਬੜ੍ਹੰਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਾਲ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਐਥਟਸਵੈਰਡ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਸ: ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੋਰਟ ਅਲਬਰਨੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਰਬਜੀਤ ਗਿੱਲ ਐਥਟਸਵੈਰਡ ਵਿਚ ਵਾਰਮਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਜੀਵਨ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਾਈ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਲਾਵਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਦੱਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ: ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਮੇਂ ਤਾਜ਼ੀਰੀ ਚੌਕੀ ਦਾ ਬੋਝ ਝੱਲਿਆ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਉਮਰ ਕੇਦਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪਿੜ ਵਿਚ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਵਰਗਾ ਨਾਵਲਿਸਟ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ।

ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ
ਗਿੱਲ ਅਤੇ
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਿੱਲ
ਸਰਬਜੀਤ

ਅਤੇ
ਕੁਲਜਿੰਦਰ
ਨੂੰ ਹਾਰ
ਪਹਿਨਾ ਰਹੇ
ਹਨ

ਕੰਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਜੱਟ ਸਿੰਘ, ਕਨੇਡੀਅਨ ਇਮੀਗਰਾਂਟ ਲੜਕਾ, 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਇਕਹਿਰਾ ਸਰੀਰ, ਮੈਟਰਿਕ ਪਾਸ, ਟੈਕਸੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਉਮਰ 24 ਸਾਲ, ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ। ਲੜਕੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੈਟਰਿਕ ਤੋਂ ਉਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਤਾਜ਼ੀ ਫੋਟੋ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਮਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਲਿਖਣ।

ਖਤ ਪੱਤਰ ਲਈ:—

Address:—

B.S. Gill

Box 732

Postal Stn. 'A'

Toronto, ONT. M5W 1G2

ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਲਈ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਢੁੰਡੀਕੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ, ਦੇਸਤਾਂ, ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਇਕ 22 ਸਾਲ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਲੜਕੀ ਲਈ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦਾ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 7 ਇੰਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਵਿਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਪੱਕੇ ਕੰਮ ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ। ਟੈਕਨੀਕਲ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੜਕੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੀ ਹਨ।

J.S.B.

C/o The Canada Darpan

P.O. BOX 67344 STN. O

Vancouver, B.C. V5W 3T1

ਕੰਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਇਕ 12 ਗਰੇਡ ਪਾਸ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੰਨਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਹੈ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੜਕੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ, ਸੁਭੀਲ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਹੋਵੇ। ਖਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਲਿਖੋ: R.S. G. (1301), C/O The Canada Darpan, P.O. Box 67344 STN. "O", Vancouver, B.C., V5W 3T1

ਕਈ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲੀਸ ਏ. ਏ. ਸਦੀਕੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਜਲੰਧਰ ਰੋਜ਼ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਦੀਕੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅੱਠ ਅਪਰੇਲ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲ ਲੈਣਗੇ।

(ਪੰਨਾ 17 ਦੀ ਬਾਕੀ)

“ਸਿਆਸਤ ਇਕ ਗੰਦੀ ਖੰਡ ਹੈ।” ਸੋ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਘੜੀਸਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗੰਦੇ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਧਰਮ ਤੇ ਭੀ ਪੈਣਗੇ।

ਸੋ ਪੰਜਾਬੀਓ! ਆਓ, ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਪਾੜਿਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠੀਏ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਭ ਆਰੀਆ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਨ। ਸਭ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਇਕੋ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਇਕੋ ਬੋਲੀ ਤੇ ਖੂਨ ਵਿਚ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਉਬਾਲ ਹੈ। ਆਓ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬਾਕੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰੀਏ ਤੇ ਇਨਸਾਨ ਹੱਥੋਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ਟ (Exploitation) ਵਿਰੁੱਧ ਜੂਝੀਏ।

dueck

DUECK CHEVROLET OLDSMOBILE CADILLAC LTD.
DUECK MOTORS LEASING LTD.

ARE PLEASED TO ANNOUNCE THE APPOINTMENT OF
AMIN LADHA TO OUR SALES STAFF.
MR. LADHA HAS EXPANDED HIS AUTOMOTIVE EXPERTISE
TO INCLUDE NEW CARS CHEVROLETS -OLDS-CADILLAC-
TRUCKS-S10-P/U & BLAZOR- CHEVROLETS UP TO 2 TONS.
LEASE ANY OF THE ABOVE. CALL FOR RATES ON ALL MAKES
& ALL MODELS
YOU ARE INVITED TO COME TO 86 S.E. MARINE DRIVE
(Cambie & Main) AND SEE OUR SELECTION OF OVER 200 USED
CARS & TRUCKS.

AMIN LADHA

**B.C.'s most experienced
Indo-Canadian salesman has
now joined B.C.'s leading
car dealership.**

**For your next new or used
car, truck, pickup, van,
camper, or Cadillac see**

AMIN LADHA

OUT-OF-TOWN CUSTOMERS CALL COLLECT

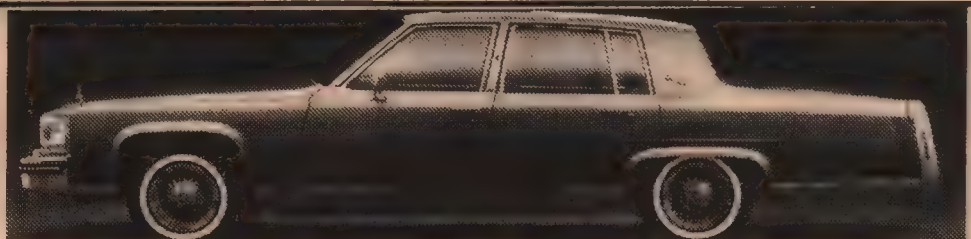
86 SE MARINE DR. 324-7222

(Between Main & Cambie)

Tel: 687-7711 Pager # 2122

RES: 433-1681

MODERN INDOOR
SHOWROOM

SHOP
INDOORS!

OVER 500
CARS!

G.M. SUPERMARKET

• MON.-FRI. 9 A.M.-9 P.M. • SAT. 9 A.M.-6 P.M.

Dealer 5656

Not best because we're biggest - Biggest because we're best

(ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਇਹ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਹਿ ਕੇ.

ਜ਼ੂਨ ਦਾ ਪਲੰਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰਮਨ ਦੇ ਝੂਠੇ ਗੋਬਲਜ਼ ਨਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਤ ਪਾ ਗਿਆ। ਪੁੰਨੀ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਝੂਠ ਕੁਝ ਜਨੂੰਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵੇਲਾਏ। ਹੁਣ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਇਹ ਵੱਡਾ ਸਿੱਖ ਅਖਬਾਰ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਫੈਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸ ਬੇਬੜ ਕੋਲ ਇਸ ਝੂਠੀ ਗੱਲ ਦਾ ਮੋੜ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਇਹ ਛਾਪੀ ਹੀ ਕਿਉਂ। ਪੁੰਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹਜ਼ਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਪੰਨਵਾਦ ਜਿੰਨਾ ਘਟੇ ਘਟ ਕਲੰਕੀ ਵਲੋਂ ਫੈਲਾਏ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਦਿਤਾ। ਇਥੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੀਆਂ ਨੀਚਤਾਈਆਂ ਵਿਚ ਗਰਕ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੱਤ ਬਖਸ਼ੇ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਇਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਘਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਨੂੰ 'ਨਾਟਕ' ਕਹਿ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਇਹ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜ਼ਰੂਰ ਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਛਾਪਣੀ। ਪੰਨਵਾਦ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਦਾਸ
ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਵੈਨਕੂਵਰ
(ਪਿੰਡ ਜਮਾਰਾਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂੰ ਅਕਲ ਲਤੀਫ, ਕਾਲੇ ਲਿਖ ਨ ਲੇਖਿ ॥ ਆਪਨੜੇ ਗਿਰੇਵਾਨ ਮੈਂ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰੁ ਦੇਖਿ ॥

ਇਕ ਖਤ ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਣ ਦੇ ਨਾਂ

ਤੇਰਾ ਖਤ "ਕੂੜ ਨਿਖੁਟੇ ਨਾਨਕਾ ਓੜਕ ਸਚੁ ਰਹੀ" ਅਪਰੈਲ 5 ਵਾਲੇ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਸਫਾ 6 ਤੇ ਪੜਿਆ। ਉਸ ਅੰਦਰ ਤੂੰ ਇਕ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਹੀ ਉਠਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤੇਰੀ ਸਿਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਨਹੀਂ। ਮੁਗਲ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵੀ ਇਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਹੀ ਉਠਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

1947 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਅਖੌਤੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ) ਨਾਲ ਵੀ ਸਿਖ ਕੌਮ ਦੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਇਹੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਧਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਜਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ ਚਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬੈਰ-ਖਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕੇ ਅਣਜਾਣ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਧਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਚਲਦੀ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਲੋਕਰਾਜ (ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ) ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਕਦੀ ਫਿਰ ਸਹੀ।

ਅੱਜ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਅੱਜ ਤੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਹੀ ਉਠਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੀ ਅਰਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹੀ ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਤੇ ਨਿਜੀ ਸਵਾਰਥਾਂ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਲੋਕ ਉਸ ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਲਾਹ ਉਲਾਰ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਤੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਦੁਹਰਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਦੋ ਵਾਰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਲਈ ਤੂੰ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਹਾਰਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੁਦਾਵਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੀਡਰੀ ਚਮਕਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ।

ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਅਸੀਂ

ਅਮਨ ਪਾਲ, ਵੈਨਕੂਵਰ

ਇਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੇ ਲਫਜ਼ੀ ਅਰਥਾਂ ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਦਾ ਸੀ ਭਾਵ ਪੰਜ-ਆਬ। ਇਸਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਗਣ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਥੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਸਣ ਦਾ ਭੀ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਸੀ। ਕੇਡਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤੇ ਦਿਲਕਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਪੰਜਾਬ! ਇਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਇਕ ਹੁਕ ਉਠਦੀ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਸੁਆਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ, ਜੰਤਾ, ਧਰਮ ਜਾਂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਭ ਹੀ ਇਸਦੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ, ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਭ ਮਿਲਕੇ ਇਕੱਠੇ ਵਸਦੇ ਸਨ। ਇਕੋ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਆਪਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ। ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਾਲਿਮ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਇਹ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਛੱਡਣ ਲੱਗੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਕਲੰਕ ਲਾ ਗਏ। ਪੈਰ ਉਹ ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਟੋਟੇ ਕਰ ਦਿਤੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਜੇ ਭੀ ਰੱਜ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਹੁਣ ਅਗਲਾ ਪੱਕਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ।

ਅੱਜ ਭੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਲੀ ਫਰਕ ਹੈ। ਹਾਂ ਜੇ ਕਰ ਫਰਕ ਹੈ ਤਾਂ ਧਰਮ ਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 1966 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦੇ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮੁਲੀ ਫਰਕ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੰਡਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਜੰਤਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ? ਇਹ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਨਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਦੀ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਦੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢਕਵੇਜ਼ ਘੜ ਕੇ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੁਣ ਲੋੜ ਹੈ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਇਕੋ ਸਭਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਇਸਦੇ ਅੰਗ ਹਨ। ਸਭ ਇਨਸਾਨ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਧਰਮ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦਾ। ਹਾਂ, ਇਤਿਹਾਸ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਸਿਰ ਫਿਰੇ ਆਗੂ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈਂ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਨਫਰਤ ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਬੋਲੇ ਫਲਾਉਂਦੇ ਆਏ ਹਨ।

ਦੂਸਰਾ ਪੱਖ ਹੈ ਬੋਲੀ ਦਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਧਰਮ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਪੁਰੀ, ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ, ਬਲਰਾਜ

ਅੱਜ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੋਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਟੇਜਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੇ ਕੀ ਰਾਜ ਹੈ ਕਿ ਉਹੀ ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਣ ਅੱਜ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਧਰਮ ਦੀ ਬਾਤ ਹੀ ਚਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਚੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਡਟਣ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉਠਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਠਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਜੇ ਅੱਜ ਤੇਰਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਧਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਚਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇਰੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਭੁਲਾ (ਜੋ ਤੂੰ ਇਹਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਟੇਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ) ਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ। ਇਹਨਾਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਧਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਚਲਣੀ ਹੈ ਤੇ ਚੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਡਟਣ ਦੀ ਵੀ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਤੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਗੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭੁਧੀਜੀਵੀ ਵੀ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੈਰ ਹੈ) ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਧਰਮ ਨੀਤੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਤੈਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਤੇਰਾ
ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ
4961 IRMIN ST.
S. Burnaby, B.C.
433-3329

ਸਾਹਨੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਅਥਾਹ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ ਕੀ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਸਨ? ਸਿੱਖ ਜੇਕਰ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਗੁਜਰਾਤੀ ਹੋਣੀ ਸੀ ਜਾਂ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਬੰਗਾਲੀ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਗੁਜਰਾਤੀ ਨੂੰ ਤੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਬੰਗਾਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਥੇ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਦੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਾਉਂਦੇ। ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੰਗਾਲੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਬੰਗਾਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤਿਆਗਣ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਸੋ ਜੇ ਵੀਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੰਮ ਪਲ ਕੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮਰਦਮ ਸੁਮਾਰੀ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖਾਉਂਦੇ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪ ਨਾਲ ਧੌਖਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਭੀ ਹਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਤੀਸਰਾ ਪੱਖ ਹੈ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਧਰਮ ਬੋਲੀ ਜਾਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਇਕੋ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੈ ਉਥੇ ਭੀ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਧਰਮ ਜਾਂ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਗਰੀਬ ਤੇ ਮੱਧ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਬੋਲੀ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਈ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਕਦੀ ਨੌਸ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ, ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਗਰੀਬ ਤੇ ਮੱਧ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਵਰਕਿੰਗ ਕਲਾਸ) ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਮੰਤਵ ਪੂਰਾ ਹੋਣੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜੰਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਧਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਕਨਪੁਤਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਮ ਜੰਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਲਟਾ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਜੰਤਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਵਿਚ ਸਾਥ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸੋ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਕਿ ਵਰਕਿੰਗ ਕਲਾਸ ਧਰਮਾਂ, ਬੋਲੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲਗੂ ਲੁਹਾਨ ਹੋਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸਲੀ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ੀਟ ਵੱਲ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਤਾਕਤਾਂ ਭੀ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੇ ਗਰੀਬ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ੀਟ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਭੀ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਚਮਕ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਥਾਜ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਮਾਰ ਵੱਢ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇ ਜਿਸਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ 1947 ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

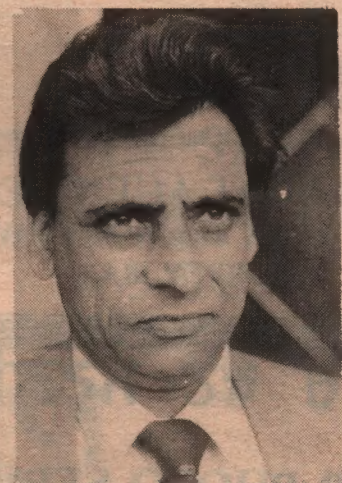
ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਟੀਚਾ ਤਾਕਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੱਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਿਰਫ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਮਤਲਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੁਰੰਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ
(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 16 ਤੇ)

AN IRVING
BROOK
FINANCIAL
FUTURES

NORTH AMERICAN LIFE

NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE COMPANY

- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P

Darshan Gill, M.A.

representative

320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1
Bus. 685-9335
Res. 321-6360

NRS

NATIONAL REAL ESTATE SERVICE

Real Estate Need ! ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ

ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਬੰਧੀ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :-

Bus. 581-4601
Res. 584-6921

Block Bros. Realty Ltd.

9360-120 Street, Surrey, B.C. V3V 4B9

TELEPHONE 581-4601 J. S. Randhawa

Catering CAREMORE For Your
Wedding & Banquetes

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਮਨਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਸਵਾਦੀ ਖਾਣੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ

ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ

MOTI MAHAL: 321-3223 or 325-5014

RAJA's on 4th Ave. Phone: 734-6969

Contact — Balwant

ਫਿਲਮ ਦਰਸ਼ਨ

ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਮਾਂ

*ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਤੂ

ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਉਚ-ਸਥਾਨ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇਵ ਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਦੂਸਰੇ ਸਭ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਕਿਤਨੇ ਬਦਲ ਗਏ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਆ ਗਏ ਹੋਣ, ਕਥਾਨਕ ਵਿਚ ਚਾਹੇ ਕਿਤਨੇ ਸੋਝ ਆ ਗਏ ਹੋਣ ਪਰ ਇਤਨੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ। 'ਮਾਂ' ਤੋਂ ਕਿਤਨੀ ਭੋਲੀ ਹੈ, ਪਿਆਰੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ 'ਓ ਮਾਂ, ਓ ਮਾਂ' ਵਰਗੇ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਮਾਂ ਦੀ ਗੀਤ ਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਥੀ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵਾ ਲੱਖ ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਦੇ ਉਪਰ ਮਾਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਕਲੀ ਹਾਰ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਜੀ, ਹਸਦੀ ਹੋਈ, ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਤਸਵੀਰ ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਰੰਗ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਉਪਰ ਕੋਮਰਾ ਵੇਕਸ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਹੀਰੋ ਜਾਂ ਹੀਰੋਇਨ ਉਪਰ ਬਿਪਤਾ ਦਾ ਪਹਾੜ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਂਗਣ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਬਰਸਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਝਟ ਮਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾ ਕੇ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ — 'ਮਾਂ ਮੁਝੇ ਅਪਨੇ ਆਂਚਲ ਮੇਂ ਛੁਪਾ ਲੋ, ਗਲੇ ਸੇ ਲਗਾ ਲੋ, ਕਿ ਔਰ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।' ਫਿਲਮ 'ਲਾਵਾਰਸ' ਵਿਚ (ਰਾਖੀ) ਮਰਕੇ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਤਿਆਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਰਦੀ ਤਾਂ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ 'ਲਾਵਾਰਸ' ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲਾਵਾਰਸ ਹੀਰੋ (ਅਮਿਤਾਭ) ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਗਾਇਆ ਗੀਤ 'ਮੇਰੇ ਅੰਗਨੇ ਮੇਂ' ਗਾ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ।

ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਡੁਹਾਰੇ ਵਾਂਗ ਅੱਥਰੂ ਕਿਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰੁਣਾਮਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਪੂਰੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੰਵਾਦ ਮਾਂ ਲਈ ਹੀ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕ ਵਾਹ ਵਾਹ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ 'ਦੀਵਾਰ' ਵਿਚ ਮਾਂ (ਨਿਰੂਪਾਰਾਏ ਵੱਲੋਂ) ਬੋਲੇ ਗਏ ਡਾਇਲਾਗ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਨ। ਹੀਰੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਭੁਕਾਉਂਦਾ ਪਰ ਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਫਿਲਮ 'ਸਾਰਦਾ' ਵਿਚ ਜਤਿੰਦਰ। ਜਦ ਮਾਂ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀਰੋ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇਖਣ ਲਾਈਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਭਗਵਾਨ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਫਿਲਮੀ ਮਾਂ ਵੀ ਕਿੰਨੀ ਦਲੇਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਚਾਰੀ ਨੇ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਮੋਨ ਰਹਿ ਕੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਜਦ ਉਸਦਾ ਬੇਟਾ ਪਿਆਰ ਕਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮਕਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਧਰਤੀ ਅਸਮਾਨ ਇਕ ਕਰ ਦਿੰਦੀ। ਪਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਵੇਂ ਜੀਵਨ ਭਰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਖੋਲਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਬੇਟੇ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੱਥ ਕੰਡੇ ਅਜ਼ਮਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੀਰੋ ਹੀਰੋਇਨ ਦੇ ਮਿਲਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਮਧੁਰ — ਮੁਸਕਾਨ ਨਾਲ ਨਿਹਾਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਇਹੀ 'ਆਹ' ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋ ਭਗਵਾਨ! ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਮਾਂ ਸਭ ਦੀ ਹੋਵੇ।

ਸ਼ਮਾ ਆਨੰਦ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮੀ ਮਾਵਾਂ ਨੇ ਅਸਲੀ ਮਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਹੀ ਘਟਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਦ ਵਾਸਤਵਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਉਪਰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਡਾਂਟਦੀ ਹੈ, ਫਿਟਕਾਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਮਨ ਵਿਚ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਮਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤਾਂ ਫਿਲਮ 'ਲਾਵਾਰਸ' ਦੇ ਅਮਿਤਾਭ ਵਾਂਗ ਬਿਨਾਂ ਮਾਂ ਬੱਚਾ ਹੋਣਾ ਜਿਆਦਾ ਔਛਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮੀ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਡਾਂਟ ਫਿਟਕਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿੰਨਾ ਲਾਡ ਛਲਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕੁੱਟ ਖਣ ਵਿਚ ਅਨੋਖਾ ਹੀ ਅਨੰਦ ਹੀ ਅਨੰਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਛਮਕਾਂ ਵਜ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ।

ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫੁਬਦੇ ਹੋਏ ਸੂਰਜ ਕੌਣ ਤੱਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਮਾਂ ਦਾ ਬੋਲ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚਰਿਤਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਫੁਬਦੇ ਸੂਰਜ ਵਰਗੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸੂਰਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਸਮੇਂ ਖੂਬ ਤੱਪਚਾ ਸੀ ਹੁਣ ਉਹ ਹੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਮਾਂ ਬਣਕੇ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਕੱਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਰਾਖੀ, ਸ਼ਿਮੀ, ਵਹੀਦਾ, ਰਹਿਮਾਨ ਹੋਮਾ ਮਾਲਿਨੀ, ਮਾਲਾ ਸਿਨਹਾ ਹੁਣ ਮਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਹੀਰੋ ਦੀ ਉਮਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀ। ਹੀਰੋ ਤਾਂ ਸਦਾ ਬਾਹਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੀਰੋਇਨ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਵੇਖੋ। ਵਿਚਾਰੀ ਚਾਂਦੀ ਵਰਗੇ ਵਾਲ ਪੇਂਟ ਕਰਵਾ ਜਾਂ ਸਵੇਦ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲਾ ਵਿਗ

ਲਗਾਕੇ ਝਟ ਹੀ ਮਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਕੀ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਤਾਜ਼ਗੀ ਤੋਂ ਉਹ ਹੀਰੋਇਨ ਤੋਂ ਵੀ ਘਟ ਉਮਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਾਖੀ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਏ ਅਜੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋਏ ਉਹ ਮਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਖੀ ਨੇ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਨਾਲ ਸਫਲ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਜੋੜੀ ਬਣਾਈ ਸੀ ਉਹੀ ਫਿਲਮ 'ਲਾਵਾਰਸ' ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣ ਗਈ। (ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਹ ਆਖਿਰ ਅਮਿਤਾਭ ਦੀ ਮਾਂ ਹੀ ਹੈ ਨਾ) ਉਹ ਰਾਖੀ ਜੋ ('ਦੂਸਰਾ ਆਦਮੀ') ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਬਣੀ ਸੀ। 'ਰੋਕੀ' ਵਿਚ ਸੰਜੇ ਦਤ ਅਤੇ 'ਬੋਸਰ' ਵਿਚ ਰਾਜ ਕਿਰਨ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਬਾਖੂਬੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਗਈ। ਫਿਲਮ 'ਅਨੁਰਾਜ' ਵਿਚ ਸ਼ਰਮਿਲਾ ਟੈਗੋਰ, ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦਾ ਵੀ ਰੋਲ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦਾ ਵੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਫਿਲਮ 'ਦਗਦਾ' ਵਿਚ ਹੋਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦਾ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਾਲਾ ਸਿਨਹਾ 'ਕਰਮਯੋਗੀ' ਵਿਚ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣਾ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਖਿਰ ਇਹ ਅਭਿਨੇਤਾ 50 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਦਾ ਬਹਾਰ (ਟੀਨ ਏਜਰ) ਨਾਇਕ ਦੀ ਇਮੇਜ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਦੇ ਉਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮ-ਉਮਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕ ਉਮਰ ਵਾਲਾ ਮਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਬਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

INCOME TAX ACCOUNTING

ਸਰੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਦਫਤਰ। ਮਾਂਗਟ ਹੋਰਾਂ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉ। ਦਫਤਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

- Income Tax
- Book-Keeping
- Accounting & Incorporation
- Insurance (Life, Sickness, Group, Travel, Visitors)

MANGAT AGENCIES
No. 2-7171 King George HWY
SURREY, B.C.

C.S. Mangat
(Ex. Bank Manager)

594-5711 594-2254

FRIENDS AUTO BODY & PAINTING LTD.

5605 BYRNE RD.
BURNABY, B.C.

Burnaby Auto Auction Building

- I. C. B. C. JOB
- FREE ESTIMATES
- FREE COURTESY CAR
- RUST REPAIRS
- FIBRE GLASS OR CUT OUT WORK

**YOU NEVER KNOW
UNLESS YOU TRY**

15 Years Experienced People

VISIT OR CALL MR. GURU

PH. 430-4233

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

**1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO**

6660 MAIN STREET, (at 51st Ave.)
VANCOUVER, B.C.

**We Do Passport, 5 Mins.
Service, Portrait Photos &
Weddings**

Ph. 321-7020

ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਮਾਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ: ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ: ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਲਿਓ ਸਟਾਰ ਪਿਛੋਂ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰ ਵਜੋਂ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ, ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਈ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਜਾਂ ਭੇਦ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਹਿ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਚਲਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਾਫੀ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਏ ਹਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਤਖਤ ਉਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਕੋਈ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ।

ਮੰਗੀ।

ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਵਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਉਹ ਪਬਲਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਨਕਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗੜਬੜ ਵਾਲਾ ਇਲਾਕਾ ਡਰਾਹ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਫੌਜ ਨਿਯੁਕਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਕਾਇਦਾ ਟੈਲੀਕਾਸਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਸ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਵਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਉਹ ਪਬਲਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਨਕਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗੜਬੜ ਵਾਲਾ ਇਲਾਕਾ ਡਰਾਹ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਫੌਜ ਨਿਯੁਕਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਕਾਇਦਾ ਟੈਲੀਕਾਸਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਸ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੇਤੇ ਕਰਾਇਆ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਕਤੂਬਰ 1984 ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਪਿਛੋਂ ਉਹ 24 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਮਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਕੇਂਦਰ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੋਡੀਓ ਅਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਉਤੇ ਕਹੀਆਂ ਸਨ।

ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਹਾਇਕ ਨੇ ਅਹਿਮ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੁੱਪ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਛਤਰੀ ਤਾਣ ਦਿਤੀ ਪਰ ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੋਲ ਸਿੰਘ) ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਛਤਰੀ ਖੁੱਟਣ ਦਿੱਤੀ ਕਰ ਲਏ।

ਅਖਰੋਂ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਚੁੱਤੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ।

24 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਮੈਂ ਤਕ ਕੇ ਈਰਖਾ ਤੇਰੀ
ਗਿਆ ਚਕਰਾ ਹਾਂ ਹਮਦਮ,

ਤਿਰੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵਸਦਾ
ਉਹੋ ਮੱਕਾਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

ਲੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿ:

2707 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

THE HOUSE OF QUALITY FURNITURE

ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆ ਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਸਟੋਰਾਂ ਤੋਂ ਸਸਤਾ ਫਰਨੀਚਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ (ਜੇ ਫਰਨੀਚਰ ਉਸੇ ਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ)

● ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ ● ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ

● ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰਵਿਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫਰਨੀਚਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖੋ — ਲੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ

OPEN 7 DAYS A WEEK

LOYAL FURNITURE LTD

Ph.: 879-8319

2707 Main Street, (at 11th Ave.) Vancouver, B.C.

Loyal - The Most Trusted Name in Furniture Business.

Ph.: 879-4813

AMBIKA FOODS

5125 Victoria Drive, Vancouver

PHONE: 327—0295

Special Sale!

Special Sale !

ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ !

ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ !

ਸੇਲ!

Sale!

ਸੇਲ!

Long Grain Rice

ਲੌਂਗ ਗਰੇਨ ਰਾਈਸ

10.89

20 kg.

Atta Farine

ਆਟਾ ਫਰੀਨ

9.98

2 x 10 Kg. bag

Basmati Rice

ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ

59¢ 1 lb.

Pachranga Achar

ਅਚਾਰ

99¢

can

Karela

ਕਰੇਲਾ

99¢ Tin

Bravo Chick Peas

ਬਰੇਵੋ ਕਾਬਲੀ ਫੋਲੇ

79¢

19 oz. can

Sonf

ਸੌਂਫ

99¢ 1 lb.

Methi

ਮੇਥੀ

99¢ 1 lb.

Haldi

ਹਲਦੀ

99¢ 1 lb.

Chana Dal
ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਦਾਲ

39¢ 1 lb.

Moong

ਮੂੰਗੀ

39¢

1 lb.

Black Chana

ਕਾਲੇ ਛੋਲੇ

39¢

1 lb.

Moongi Washed

ਮੂੰਗੀ ਧੋਤੀ

39¢ 1 lb.

Methi Seed

ਮੇਥਿਆਂ ਦੀ ਬੀਜ

99¢ 1 lb.

Jeera

ਜੀਰਾ

99¢ 1 lb.

Panjabi Tinda

ਪੰਜਾਬੀ ਟੀਂਡਾ

99¢ Tin

Jimikand

ਜਿਮੀਕੰਦ

99¢

Shona Saag

ਸ਼ੋਨਾ ਸਾਗ

99¢ each can

Tindora

ਟਿਡੋਰਾ

99¢ can.

Guwar

ਗੁਵਾਰ

99¢ can.

Parval

ਪਰਵਲ

99¢ can.

■ Besides the above there are many more in store special prices.

■ We reserve the right to limit quantities. Plus many more in store SPECIALS

Sale!